

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Vyhodnocení finanční analýzy vybraného družstva

Evaluation of Financial Analysis of the Selected Business Cooperative

Student: Lenka Kadlčáková

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Lenka Kadlčáková**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Vyhodnocení finanční analýzy vybraného družstva**
Evaluation of Financial Analysis of the Selected Business Cooperative
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Podstata, význam a metody finanční analýzy
 3. Finanční analýza vybraného družstva
 4. Vyhodnocení finanční analýzy vybraného družstva a návrhy na zlepšení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

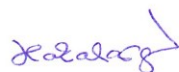
Seznam doporučené odborné literatury:

DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.
SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2011. 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015
Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, mimo příloh, vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 6. 5. 2016

.....
Lenka Kadlčáková

Obsah

1	Úvod	4
2	Podstata, význam a metody finanční analýzy	5
2.1	Podstata a význam finanční analýzy	5
2.2	Uživatelé finanční analýzy	5
2.2.1	Interní uživatelé	5
2.2.2	Externí uživatelé	6
2.3	Zdroje informací pro finanční analýzu	7
2.3.1	Rozvaha	8
2.3.2	Výkaz zisku a ztráty	11
2.3.3	Cash flow	13
2.4	Tříbilanční systém	14
2.5	Metody finanční analýzy	15
2.5.1	Analýza absolutních dat	15
2.5.2	Analýza rozdílových ukazatelů	17
2.5.3	Analýza poměrových ukazatelů	18
3	Finanční analýza vybraného družstva	28
3.1	Charakteristika družstva	28
3.2	Základní informace a historie vybraného družstva	29
3.3	Analýza absolutních dat	30
3.3.1	Horizontální analýza vybraného družstva	30
3.3.2	Vertikální analýza vybraného družstva	40
3.4	Analýza poměrových ukazatelů	47
3.4.1	Ukazatele rentability	47
3.4.2	Ukazatele aktivity	49
3.4.3	Ukazatele zadluženosti	51
3.4.4	Ukazatele likvidity	52
4	Vyhodnocení finanční analýzy vybraného družstva a návrhy na zlepšení	54
5	Závěr	57
	Seznam použité literatury	58
	Seznam zkratk	59
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Pomocí finanční analýzy družstva jsou získávány významné informace o jeho celkovém hospodaření, finanční situaci, konkurenceschopnosti, popřípadě o silných a slabých stránkách družstva. Zdroje informací pro finanční analýzu jsou výkazy z vnitropodnikového a finančního účetnictví. Podle výsledků finanční analýzy se poskytují různá opatření a návrhy na zlepšení pro družstvo do budoucnosti. Výsledky finanční analýzy jsou zdrojem nejen pro interní uživatele (manažery, zaměstnance), ale také pro externí uživatele (banky a jiné věřitele, investory, konkurenty, dodavatele, stát).

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení finanční situace družstva Tempo se sídlem v Opavě v období let 2011–2014.

Bakalářská práce obsahuje část teoretickou, která se nachází ve druhé kapitole, a část praktickou, jež je předmětem kapitoly třetí a čtvrté. Obsahem druhé kapitoly je podstata a význam finanční analýzy, charakteristika uživatelů finanční analýzy, vymezení zdrojů informací pro finanční analýzu a popis metod pro finanční analýzu. Třetí kapitola je věnována charakteristice a historii vybraného družstva, horizontální a vertikální analýze družstva v letech 2011–2014 a analýze poměrových ukazatelů. Vyhodnocení finanční analýzy a návrhy na zlepšení pro družstvo jsou obsahem čtvrté kapitoly.

V bakalářské práci jsou použity metody popisu, komparace a analýzy.

2 Podstata, význam a metody finanční analýzy

Tato kapitola obsahuje teoretickou část práce, a to především podstatu, význam a metody finanční analýzy. Dále se zde zmíníme o uživateli finanční analýzy a zdrojích informací pro finanční analýzu.

2.1 Podstata a význam finanční analýzy

Úspěšnost družstva závisí nejen na jeho schopnostech, dovednostech, inovacích, ale také na jisté odlišnosti od konkurence. V dnešním, dá se říci, masivním a konkurenčním boji je pro družstvo nelehkým úkolem být jiným a lepším než ostatní. K tomu, aby bylo družstvo prosperující a vytvářelo kladné hodnoty, nám slouží právě finanční analýza.

Hlavní podstatou finanční analýzy je zjištění finanční situace družstva neboli jeho finančního zdraví. Finanční zdraví je takový stav, kdy je družstvo schopno dostát svým závazkům, je likvidní a zároveň vykazuje zisk. Abychom mohli tuto analýzu provést, potřebujeme k tomu podklady z účetnictví. Právě rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow slouží jako základní stavební kámen pro finanční analýzu družstva.

Finanční analýza není pouze součástí finančního řízení, je také zaměřena na identifikaci problémů, má vliv na celou řadu rozhodovacích procesů, sleduje a hodnotí vývojové trendy a je důležitou součástí SWOT analýzy.

Význam finanční analýzy zasahuje z hlediska času do dvou rovin. První rovinou je časová analýza minulosti, kdy hodnotíme, jak se družstvo vyvíjelo v minulosti až do současnosti. Druhou rovinou je analýza ve všech časových rovinách, kdy rozlišujeme dva typy: krátkodobé plánování spojené s běžným chodem družstva a plánování dlouhodobé, strategické (Růčková, 2011).

2.2 Uživatelé finanční analýzy

Informace, jež družstvo získá z finanční analýzy, jsou určeny mnoha subjektům, kteří se s ním dostávají do styku. Jak bylo řečeno již v úvodu, jedná se o interní a externí uživatele.

2.2.1 Interní uživatelé

a) Manažeři

Manažeři čerpají výsledky z finanční analýzy jak pro krátkodobé, tak i dlouhodobé plánování. Znalost finanční situace je velmi důležitá pro správné rozhodnutí například při získávání finančních zdrojů, stanovení optimální majetkové struktury, při volbě vhodných způsobů financování, při rozdělování disponibilního zisku atd. Finanční analýza také odkrývá

silné a slabé stránky hospodaření družstva, díky kterým manažeři vytvoří lepší, kvalitní podnikatelský záměr pro příští období.

b) Zaměstnanci

Zaměstnanci mají přirozeně zájem o to, aby družstvo, ve kterém jsou zaměstnáni, prosperovalo a bylo finančně stabilní. Vyžadují dlouhodobé zachování pracovních míst, a co nejlepší mzdové a sociální podmínky. Prostřednictvím odborů mají částečný vliv na řízení družstva (Růčková, 2008).

2.2.2 Externí uživatelé

a) Banky a jiní věřitelé

Pro tyto uživatele je stěžejní zjistit co nejvíce informací o finančním stavu potencionálního dlužníka. Na základě získaných informací se pak věřitelé rozhodují, zda dlužníkovi poskytnou úvěr či nikoliv. Nejprve se banka zabývá bonitou dlužníka, která je prováděna analýzou jeho finančního hospodaření. Jako další jsou posuzovány ukazatele likvidity, rentability a ziskovosti. Mimo jiné banku také zajímá struktura majetku družstva, zdroje jeho krytí a u dlouhodobých úvěrů se zohledňuje také samotný projekt, na který je úvěr poskytován.

b) Investoři

Investoři neboli vlastníci, patří mezi hlavní uživatele finančně-analytických informací. Pro investory je velmi důležité, jak velké riziko nese daná investice a jaká je míra výnosnosti jimi vloženého kapitálu. Právě díky finanční analýze si mohou ověřit, zda kapitál, který družstvu poskytli, je efektivně zhodnocen a využíván. Investoři vyžadují také kontrolu nad danou investicí, zajímá je velikost disponibilního zisku, mají zájem o stabilitu a likviditu družstva.

c) Konkurenti

Konkurenty zajímají finanční informace především proto, aby mohli srovnávat výsledky hospodaření podobných společností nebo celého odvětví s výsledky vlastními. Zajímají se zejména o rentabilitu, ziskovou marži, cenovou politiku, investiční aktivitu, výši a dobu obratu zásob atd.

d) Stát a jeho orgány

Existuje mnoho důvodů, proč se stát a jeho orgány zajímají o data z finanční analýzy. Jedná se zejména o kontrolu daňových povinností, kontrolu společností s majetkovou účastí

státu, kontrolu společností, jež čerpají dotace ze státního rozpočtu, a podobně. Tyto informace jsou důležité pro formulování hospodářské politiky státu vůči podnikatelské sféře.

e) Obchodní partneři

Mezi obchodní partnery řadíme odběratele neboli zákazníky a dodavatele neboli obchodní věřitele.

Pro odběratele je důležité, aby bylo družstvo, se kterým spolupracují, dlouhodobě stabilní a aby bylo schopno dostát svým závazkům. Žádný z odběratelů nechce doplácet na problémy svého dodavatele. Tento zájem se uplatňuje zejména v dlouhodobém obchodním vztahu. Dodavatele nejvíce zajímá, zda je spolupracující družstvo schopno hradit své splatné závazky. Orientují se tedy na likviditu, solventnost, zadluženost a krátkodobou prosperitu, co se týče krátkodobých obchodních vztahů. Pokud se jedná o vztahy dlouhodobé, mají dodavatelé zájem o dlouhodobou stabilitu svých obchodních partnerů a budoucí spolupráci z dlouhodobého hlediska (Růčková, 2008).

2.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Základní zdroje informací pro finanční analýzu jsou zejména výkazy z finančního účetnictví (externí) a výkazy z vnitropodnikového účetnictví (interní).

Výkazy z finančního účetnictví nám poskytují přehled o stavu a struktuře majetku a zdrojích krytí tohoto majetku (rozvaha), o tvorbě a užití hospodářského výsledku (výkaz zisku a ztráty) a o pohybu peněžních toků (výkaz cash flow). Výkazy z vnitropodnikového účetnictví si družstvo vytváří samo, nepodléhají tedy žádné jednotné právní úpravě. Do těchto výkazů řadíme například výkazy informující o alokaci družstevních nákladů v různém členění (druhovité, kalkulační), výkazy o spotřebě nákladů na jednotlivé výkony či výkazy o nákladech v jednotlivých střediscích.

Kromě těchto primárních zdrojů stojí za zmínku také další relevantní informace, a to kvantifikovatelné nefinanční informace a informace nekvantifikovatelné. Kvantifikovatelné nefinanční informace obsahují hlavně družstevní statistiky o produkci, prodeji a zaměstnanosti, různé prospekty, normy spotřeby a interní směrnice. Mezi nekvantifikovatelné informace patří zejména zprávy vedoucích pracovníků útvarů družstva, komentáře manažerů a odborného tisku, nezávislá hodnocení a prognózy. Jako další, doplňující informace mohou posloužit výroční zprávy, prognózy finančních analytiků a vedení družstva, burzovní informace, zprávy o vývoji měnových relací a úrokových měr.

Nyní si blíže představíme jednotlivé účetní výkazy, tedy rozvahu, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow (Dluhošová, 2008).

2.3.1 Rozvaha

Rozvaha je základní účetní výkaz, který zachycuje stav majetku družstva a zdroje krytí tohoto majetku vždy k určitému datu, nejčastěji k poslednímu dni v roce. V některých publikacích se můžeme setkat také s pojmem bilance. V rozvaze platí základní bilanční rovnice, tedy suma aktiv se vždy musí rovnat sumě pasiv. Jinými slovy, veškerý majetek, který má družstvo k dispozici, musí být financován z určitých zdrojů, proto platí tato rovnost.

Tab. 2.1 Struktura rozvahy

Ozn.	Položka	Ozn.	Položka
	AKTIVA CELKEM		PASIVA CELKEM
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek	A. I.	Základní kapitál
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A. II.	Kapitálové fondy
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A. III.	Fondy ze zisku
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let
C.	Oběžná aktiva	A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období
C. I.	Zásoby	B.	Cizí zdroje
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	B. I.	Rezervy
C. III.	Krátkodobé pohledávky	B. II.	Dlouhodobé závazky
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	B. III.	Krátkodobé závazky
D.	Ostatní aktiva	B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci
D. I.	Časové rozlišení	C.	Ostatní pasiva
		C. I.	Časové rozlišení

Zdroj: Dluhošová (2008)

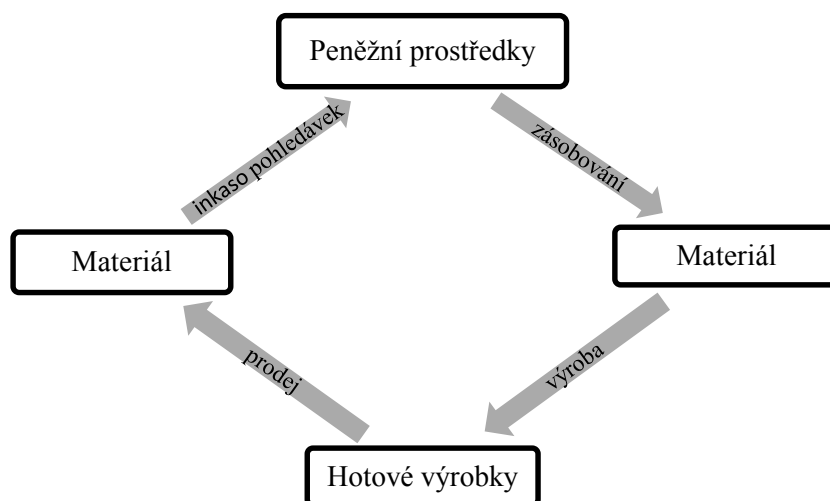
a) Aktiva

Struktura aktiv vypovídá o tom, do čeho družstvo investovalo kapitál. Obecně jsou členěny podle funkce, stupně likvidnosti a doby vázanosti v reprodukčním cyklu družstva. Podle doby vázanosti se člení aktiva na stálá a oběžná. V případě členění dle likvidnosti je nutno zmínit ještě aktiva ostatní. Aktiva se do rozvahy zaznamenávají v netto hodnotách (zůstatkových cenách). K netto hodnotám dospějeme tak, že od hodnoty brutto (pořizovací ceny) odečteme oprávký a opravné položky. Oprávký představují trvalé snížení hodnoty odpisovaného majetku, opravné položky vyjadřují přechodné snížení všech aktiv.

Stálá aktiva neboli dlouhodobá aktiva jsou charakteristická tím, že setrvávají v majetku družstva delší dobu než jeden rok, jejich ocenění musí být vyšší než limit stanovený managementem a nespotřebovávají se najednou, pouze se postupně opotřebovávají. Toto opotřebovávání je úměrně promítnuto do nákladů družstva pomocí odpisů. Ne všechny dlouhodobý majetek se však musí nutně odpisovat, např. pozemky, umělecká díla a sbírky v čase naopak zvyšují svou hodnotu, také dlouhodobý finanční majetek nebudeme odpisovat. Do stálých aktiv řadíme dlouhodobý hmotný majetek (např. budovy, pozemky, umělecká díla, sbírky, předměty z drahých kovů), dlouhodobý nehmotný majetek (např. ocenitelná práva, software, výsledky výzkumu a vývoje atd.) a dlouhodobý finanční majetek (např. cenné papíry a podíly, půjčky poskytnuté společností ve skupině a ostatní půjčky).

Oběžná aktiva neboli krátkodobá aktiva představují majetek, který je spotřebováván najednou a jeho doba použitelnosti je kratší než jeden rok. Do oběžných aktiv patří zásoby (materiál, suroviny, nedokončená výroba, polotovary, hotové výrobky, zboží), pohledávky (např. z obchodního styku, za zaměstnanci) a krátkodobý finanční majetek (peníze v pokladně, na účtech, krátkodobé cenné papíry a krátkodobé investice). V Obr. 2.1 je vyobrazen koloběh oběžných aktiv.

Obr. 2.1 Koloběh oběžných aktiv

Zdroj: Sedláček (2011)

Do ostatních aktiv řadíme účty časového rozlišení, pro které je typické, že období jejich vzniku nesouhlasí s obdobím, do něhož časově náleží. Do těchto aktiv spadají příjmy příštích období (např. provedené, ale dosud nevyúčtované práce a služby) a náklady příštích období (např. nájemné placené předem).

Všeobecně lze říci, že je pro družstvo výhodnější investovat do dlouhodobých aktiv, neboť jsou výnosnější než aktiva oběžná. Dále platí, že by družstvo mělo vlastnit právě tolik aktiv, kolik potřebuje ke své činnosti. Příliš mnoho aktiv znamená jejich nevyužití a zastarávání, naopak nedostatek aktiv může znamenat méně potenciálních výnosů.

b) Pasiva

Pasiva se v rozvaze člení dle vlastnictví, a to na vlastní kapitál (vlastní zdroje) a cizí kapitál (cizí zdroje). Součástí pasiv je také položka nazývaná ostatní pasiva.

Vlastní kapitál je v rozvaze tvořen základním kapitálem, kapitálovými fondy, fondy ze zisku a výsledkem hospodaření.

Základní kapitál představuje hlavní složku vlastního kapitálu, je zpravidla tvořen peněžitými a nepeněžitými vklady členů družstva. Podle naší legislativy je dána zákonem jeho minimální výše, která činí u družstva 50 000 Kč.

Kapitálové fondy jsou vytvářeny z kapitálových vkladů, externích zdrojů. Do kapitálových fondů řadíme např. dary, dotace a ostatní vklady členů družstva.

Fondy ze zisku jsou v dnešní době tvořeny dobrovolně. Jejich tvorbu neupravuje žádný zákonný předpis, tvoří se pouze na základě stanov družstva. Tyto fondy tvoří rezervní fond

(ke krytí ztrát), družstva vytvářejí tzv. nedělitelný fond, dále statutární fond a ostatní fondy. Nejčastěji tvořeným fondem bývá fond sociální (fond kulturních a sociálních potřeb) a fond odměn.

Posledními složkami vlastního kapitálu jsou výsledky hospodaření. Výsledek hospodaření běžného účetního období může být kladný (zisk) či záporný (ztráta), a výsledek hospodaření minulých let, který se dělí na tři oblasti: nerozdělený zisk minulých let, neuhrazená ztráta minulých let a jiný VH minulých let.

Cizí kapitál tvoří rezervy, závazky společnosti vůči věřitelům a bankovní úvěry. Za užití cizího kapitálu musí družstvo platit veškeré náklady spojené s jeho užíváním (např. bankovní poplatky, provize).

Rezervy snižují hospodářský výsledek a představují sumu peněz, kterou družstvo někdy v budoucnu použije, např. na opravy majetku, investiční výstavbu, kurzové rozdíly (účelové rezervy), na krytí ztráty z podnikání nebo na různá rizika s podnikáním spojená (rezervy obecné). Rezervy, které jsou daňově uznatelné, upravuje zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

Závazky družstvu vznikají, jakmile nezaplatí svým věřitelům za uskutečněné hospodářské aktivity. Dělí se na závazky dlouhodobé a krátkodobé. Dlouhodobé závazky mají splatnost delší než jeden rok a jsou to např. dlouhodobé přijaté zálohy od odběratelů, dlouhodobé směnky atd. Krátkodobé závazky jsou splatné do jednoho roku, zpravidla financují běžný provoz družstva, patří sem závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, státu atd. Bankovní úvěry a výpomoci mohou být běžné nebo dlouhodobé a představují externí úročené zdroje.

Ostatní pasiva, stejně jako ostatní aktiva, tvoří účty časového rozlišení. Do těchto pasiv patří výdaje příštích období (nájemné placené pozadu) a výnosy příštích období (předem přijaté nájemné, předplatné časopisu).

Struktura pasiv v družstvu nás informuje o tom, zda je jeho kapitál využit efektivně. Rozhodování o použití kapitálu je jedním z úkolů managementu. Každý finanční manažer by měl znát alespoň čtyři nejznámější bilanční pravidla: zlaté bilanční pravidlo, zlaté pari pravidlo, zlaté pravidlo vyrovnaní rizika a růstové pravidlo. Zlaté bilanční pravidlo pojednává o tom, že dlouhodobý majetek má být financován dlouhodobým kapitálem a krátkodobý majetek kapitálem krátkodobým. Zlaté pari pravidlo je definováno tak, že vlastní kapitál by měl být roven stálým aktivům, a to jen v případě, že podnik nevyužívá dlouhodobý cizí kapitál. Mohlo by se zdát, že toto pravidlo částečně opakuje zlaté bilanční pravidlo, neboť zamezuje situaci, kdy jsou krátkodobá aktiva financována dlouhodobým majetkem. Existuje však ještě jeden význam, a to ten, že vlastním kapitálem by se nemělo plýtvat. Zlaté pravidlo vyrovnaní za rizika je uplatňováno zejména při získávání cizích zdrojů. Definice tohoto pravidla zní, že vlastního kapitálu by mělo být alespoň stejně jako kapitálu cizího. Růstové pravidlo pojednává o tom, že v podniku má být tempo růstu investic nižší než tempo růstu tržeb.

Obecně lze říci, že cizí kapitál je levnější než vlastní, jelikož je s ním spojeno menší riziko pro věřitele a jeho úroky jsou daňově uznatelným nákladem. Zároveň je však s použitím cizího kapitálu zvyšováno riziko insolventnosti, jelikož tento kapitál musí být splacen v relativně krátké době (Růčková, 2011).

2.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty slouží ke zjišťování výše a způsobu tvorby složek výsledku hospodaření pomocí toků nákladů a výnosů jako změnu vlastního kapitálu (součást pasiv) za určité období. Zahrnuje náklady a výnosy běžného období a slouží především ke zhodnocení ziskovosti (rentability) vložených prostředků. VZZ akceptuje dva účetní

principy: akruální princip a princip věcné shody nákladů s výnosy. Na bázi akruálního principu účtujeme účetní případy do období, se kterým věcně a časově souvisí bez ohledu na to, kdy došlo k výdaji nebo příjmu peněz. Z principu věcné shody nákladů a výnosů logicky vyplývá, že k výnosům daného období musí být přiřazeny ty náklady, které se těchto výnosů týkají. Náklady můžeme charakterizovat jako peněžní vyjádření spotřeby výrobních činitelů (nutné vstupy do výroby). Výnosy naopak představují peněžní částky, na které má družstvo nárok z titulu prodeje zboží a služeb.

Struktura VZZ je u nás založená na zjednodušeném druhovém členění nákladů, které jsou rozděleny do oblastí tvořících podnikatelské aktivity provozní a aktivity finanční (viz Tab. 2.2). V České republice má tento výkaz stupňovitou podobu – výsledek hospodaření se zjišťuje odděleně za jednotlivé druhy činnosti.

Tab. 2.2 Struktura VZZ ve zjednodušeném rozsahu

Položka
+ Obchodní marže
+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb
– Provozní náklady
= Provozní výsledek hospodaření
+ Výnosy z finanční činnosti
– Náklady z finanční činnosti
= Finanční výsledek hospodaření
= Výsledek hospodaření za účetní období před zdaněním
– Daň z příjmu
= Výsledek hospodaření za účetní období po zdanění

Zdroj: vlastní zpracování

Obchodní marže je tvořena rozdílem mezi tržbami za prodej zboží a náklady na prodané zboží. **Výsledek hospodaření z provozní činnosti** je převážně tvořen základními činnostmi družstva, které se často opakují. Lze jej vyjádřit jako rozdíl mezi provozními náklady (výrobní a prodejní náklady, osobní náklady, odpisy, daně a poplatky atd.) a provozními výnosy (tržby za prodej výrobků a služeb). Důležitou součástí tohoto HV je také

přidaná hodnota neboli hodnota přidaná zpracováním¹. **Výsledek hospodaření z finanční činnosti** vypočítáme jako rozdíl mezi výnosy a náklady z finanční činnosti. Souhrnný výsledek za provozní a finanční činnost očištěný o daň z příjmu je nazýván **výsledek hospodaření za účetní období po zdanění**.

2.3.3 Cash flow

Cash flow, česky peněžní tok, je toková veličina představující skutečný pohyb peněžních prostředků (příjmů a výdajů) za určité období. V zájmu družstva je, aby příjmy byly vyšší než výdaje, tedy aby družstvo dosahovalo zisku. Mezi výkazem CF a ziskem existuje tzv. časový nesoulad (příjmy x výdaje, náklady x výnosy), který se projevuje rozparem mezi dlouhodobou potřebou tvořit zisk a krátkodobou nutností vlastnit peněžní prostředky a splácet své závazky. CF je východiskem pro řízení likvidity.

Tento výkaz lze sestavit dvěma metodami – přímou a nepřímou. Přímou metodou sledujeme veškeré příjmy a výdaje za určité období. Nepřímou metodou je výkaz CF stanoven jako součet čistého zisku po zdanění a odpisů za dané období a přírůstků příslušných položek aktiv a pasiv oproti počátečnímu stavu. V praxi je výhodnější použít metodu nepřímou, neboť je přehlednější. Struktura výkazu CF nepřímou metodou je uvedena v Tab. 2.3.

Tab. 2.3 Struktura výkazu CF nepřímou metodou

Položka
+ Čistý zisk
+ Odpisy
– Změna stavu zásob
– Změna stavu pohledávek
+ Změna stavu krátkodobých závazků
= Cash flow z provozní činnosti
-Přírůstek dlouhodobých aktiv
= Cash flow z investiční činnosti
+ Změna bankovních úvěrů
+ Změna nerozděleného zisku minulých let
– Dividendy
+ Emise akcií
= Cash flow z finanční činnosti
= Cash flow celkem

¹ Přidaná hodnota = (obchodní marže + výkony) – výkonová spotřeba (Dluhošová, 2008).

Zdroj: Dluhošová (2008)

Peněžní toky se člení podle třech základních činností družstva: provozní, investiční a finanční.

Cash flow z provozní činnosti odráží takové aktivity, které jsou spojené se základní výdělečnou činností družstva a přinášejí mu výnosy. Základní složkou je zisk z výrobní a prodejní činnosti, další složkou jsou odpisy majetku.

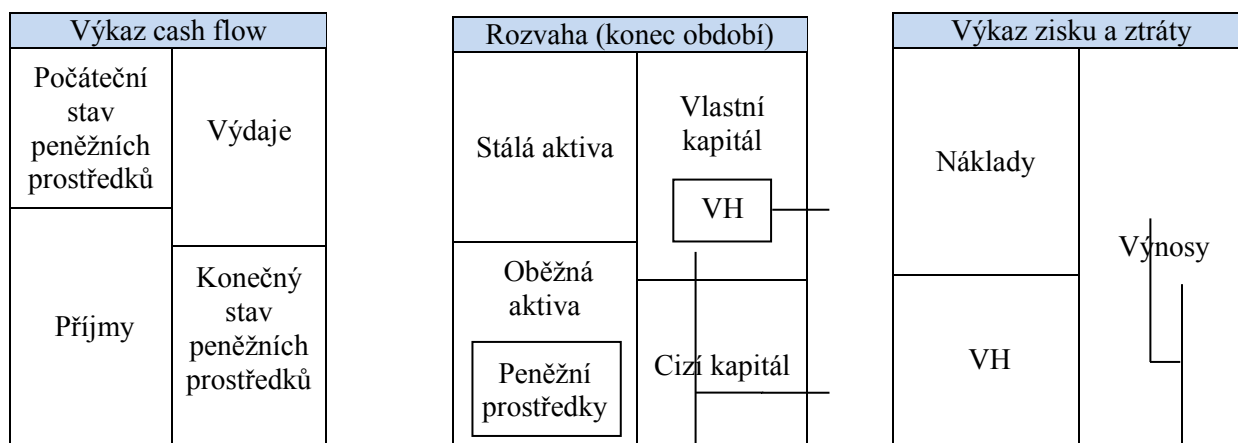
Cash flow z investiční činnosti zahrnuje nabývání a pohyb dlouhodobých aktiv (nákup a prodej dlouhodobého majetku) a transakce na dlouhodobém finančním trhu (nákup a prodej cenných papírů). Do tohoto CF řadíme také poskytování úvěrů a půjček partnerským společnostem.

Cash flow z finanční činnosti obsahuje finanční transakce s věřiteli finančních prostředků (např. příjmy z peněžních darů; příjmy z přijatých úvěrů, půjček a výpomocí; splátky úvěrů, půjček a výpomocí).

2.4 Tříbilanční systém

Mezi rozvahou, výkazem zisku a ztráty a výkazem cash flow existují vzájemné vazby. Tyto vazby jsou zachyceny v tříbilančním systému. Z rozvahy zjistíme absolutní velikost hospodářského výsledku, ale nenajdeme zde vysvětlení, jak jsme se k němu dostali. K tomu nám poslouží výkaz zisku a ztráty. Spojovacím prvkem mezi rozvahou a VZZ je tedy výsledek hospodaření, který nalezneme v rozvaze na straně pasiv. Také rozvaha a výkaz cash flow má svůj pomyslný můstek, tím jsou peněžní prostředky, které nalezneme v oběžných aktivech. Přehledněji je tento systém vyobrazen v následujícím Obr. 2.2.

Obr. 2.2 Vazby mezi účetními výkazy

Zdroj: Dluhošová (2008)

2.5 Metody finanční analýzy

V praxi se můžeme setkat s více způsoby členění metod finanční analýzy, neboť je neupravuje žádná právní úprava. Volba metody musí být realizována s ohledem na účel, náklady a spolehlivost. Každá použitá metoda musí mít zpětnou vazbu na cíl a měla by odpovídat předem stanovenému cíli. Výsledky finanční analýzy by měly být jasné a srozumitelné, pro lepší orientaci může být použita vizualizace např. v grafech.

Z časového hlediska se můžeme setkat s dělením finanční analýzy na analýzu ex post, která je založena na retrospektivních datech, a analýzu ex ante, jež je orientována do budoucnosti. Běžná finanční analýza se skládá ze dvou navzájem propojených částí, a to z analýzy kvalitativní neboli fundamentální a kvantitativní neboli technické.

„**Fundamentální analýza** je založena na rozsáhlých znalostech vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými jevy, na zkušenostech odborníků, na jejich subjektivních odhadech i na citu pro situace a jejich trendy“, jak tvrdí Sedláček (2011, s. 1). Využívá značné množství informací a odvozuje závěry bez použití algoritmizovaných postupů. Při použití této analýzy vycházíme zpravidla z prostředí, ve kterém se družstvo nachází, a to z vnitřního i vnějšího ekonomického prostředí, současné životní fáze družstva a typu jeho cílů. Metodami fundamentální analýzy jsou komparativní analýza, např. SWOT analýza, metoda kritických faktorů úspěšnosti, metoda analýzy portfolia dvou dimenzí, BCG matice apod.

Technická analýza vychází z fundamentálních znalostí, využívá matematické, statistické a další algoritmizované metody ke kvantitativnímu zpracování dat s následným posouzením výsledků z ekonomického pohledu. Podle účelu použití analýzy a podle ukazatelů se rozlišuje analýza absolutních dat, analýza rozdílových a poměrových ukazatelů a analýza soustav ukazatelů.

2.5.1 Analýza absolutních dat

Tuto analýzu dělíme na další dvě analýzy: horizontální a vertikální. V literatuře se můžeme setkat také s pojmy analýza trendů (horizontální analýza) a procentní rozbor (vertikální analýza).

a) Horizontální analýza

Horizontální analýza sleduje časové změny absolutních ukazatelů a vychází z dat, která jsou získávána nejčastěji z účetních výkazů (rozvaha, VZZ) nebo z výročních zpráv.

Pro rozbor se používají indexy řetězové a bazické a berou se do úvahy jak změny absolutních hodnot v čase, viz rovnice (2.1), tak i relativní změny, viz rovnice (2.2). Jednotlivé změny položek

ve výkazech se sledují po řádcích.

$$\text{absolutní změna} = U_t - U_{t-1} = \Delta U_t^2 \quad (2.1)$$

$$\text{relativní změna} = \frac{U_t - U_{t-1}}{U_{t-1}} = \frac{\Delta U_t}{U_{t-1}} \quad (2.2)$$

Při hodnocení situace družstva bychom měli mít na paměti změny a vývoj ekonomických podmínek okolí, např. změny v daňové soustavě, vstup nové konkurence na trh, změny cen vstupů, poptávkové změny a mezinárodní vlivy. Dále je rovněž důležité znát budoucí záměry družstva.

Pro lepší orientaci a přehlednost můžeme tuto analýzu vyjádřit graficky. Nejčastěji používáme graf sloupcový, může být ale použit také graf spojnicový, a to zpravidla sledujeme-li delší časové období.

b) Vertikální analýza

Vertikální analýza se používá k souměření jednotlivých složek základních účetních výkazů k celkové sumě aktiv a pasiv. Aktiva odrážejí složení hospodářských prostředků nezbytných pro výrobní a obchodní činnosti družstva a pasiva odrážejí, z jakých zdrojů byly tyto prostředky pořízeny. Je důležité, aby družstvo udržovalo rovnovážný stav mezi aktivy a pasivy, neboť na tomto principu závisí jeho ekonomická stabilita.

Vertikální analýza neboli procentní rozbor komponent postupuje v jednotlivých letech ve sloupcích, tzn. odshora dolů. Ve výkazu zisku a ztráty se jako základ pro procentní vyjádření bere většinou velikost tržeb a v rozvaze celková výše aktiv. Výhodou této analýzy je, že ji neovlivňuje inflace, a tak je možné srovnávat výsledky analýzy z různých let. Použití této analýzy uplatníme jak ve srovnání v čase (za více let), tak v prostoru (s konkurencí). Podíl na celku lze vypočítat z obecného vzorce (2.3), kde U_t je hodnota dílčího ukazatele, $\sum U_t$ je velikost absolutního ukazatele.

$$\text{podíl na celku} = \frac{U_t}{\sum U_t} \quad (2.3)$$

² Zdroj: Dluhošová (2008, s. 70)

2.5.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Slouží k řízení a analyzování finanční situace družstva, především jeho likvidity. Zabývá se primárně analýzou tokových účetních výkazů (VZZ, cash flow), ale také analýzou rozvahy, která je zaměřená na oběžná aktiva. Analýza fondů finančních prostředků využívá rozdílové ukazatele, tedy rozdíl mezi konkrétní položkou v aktivech a konkrétní položkou v pasivech. Nejčastěji využívaným ukazatelem je čistý pracovní kapitál.

a) Čistý pracovní kapitál

ČPK vypočítáme z rozvahy jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými dluhy. Tento rozdíl má velký vliv na solventnost a je značně ovlivněn způsobem oceňování majetku. Má-li družstvo krátkodobá aktiva vyšší než krátkodobé dluhy znamená to, že je v dobré finanční situaci. Jedná se o relativně volný kapitál, který mu zajišťuje hladký průběh hospodářské činnosti. Čistý pracovní kapitál představuje pro družstvo tzv. finanční polštář, což mu umožňuje pokračovat ve svých činnostech i v nepříznivém období, které vyžaduje vysoký odtok peněz. Velikost tohoto polštáře je vázána obratovostí krátkodobých aktiv a vnějšími okolnostmi družstva.

b) Čisté pohotové prostředky

ČPP neboli peněžní finanční fond se používá pro sledování okamžité likvidity. Je představován rozdílem mezi pohotovými peněžními prostředky a ihned splatnými závazky. Pohotové peněžní prostředky zahrnují peníze v hotovosti a na běžných účtech (nejvyšší stupeň likvidity), dále pak peněžní ekvivalenty, jako jsou šeky a směnky (nižší stupeň likvidity).

c) Čistý peněžní majetek

ČPM neboli peněžně pohledávkový finanční fond je kompromisem mezi čistým pracovním kapitálem a čistými pohotovými prostředky. Při výpočtu jsou oběžná aktiva očištěna o zásoby a nelikvidní pohledávky a také o krátkodobé závazky.

„Záměrem analýzy cash flow je vyjádřit a poměřit vnitřní finanční sílu družstva, tj. schopnost vytvářet z vlastní hospodářské činnosti přebytky použitelné k financování existenčně důležitých potřeb – úhrady závazků, výplaty dividend či financování investic“, jak tvrdí Růčková (2011, s. 44).

2.5.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou nejoblíbenější a nejpoužívanější metodou finanční analýzy. Dělí se na ukazatele rentability, aktivity, zadluženosti a finanční struktury, likvidity, kapitálového trhu, provozní činnosti a cash flow. Můžeme je sestavovat jako podíl mezi dvěma nebo více absolutními ukazateli (např. podíl vlastního kapitál k celkovému kapitálu), nebo jako vztah, kdy dáme do poměru samostatné veličiny (např. poměr zisku k celkovým aktivům). Jako výhody této analýzy můžeme uvést, že umožňují provádět analýzu trendu, jsou nástrojem komparativní analýzy a mohou být používány jako vstupní údaje různých matematických modelů³. Jednou z nevýhod této analýzy je nízká schopnost vysvětlovat jevy.

a) Ukazatele rentability

Rentabilita neboli ziskovost či výnosnost je nástrojem měření zisku společnosti a tvorby nových zdrojů. Všeobecně lze říci, že rentabilita slouží k hodnocení celkové efektivnosti dané činnosti a v čase by měla mít rostoucí tendenci. U měření rentability vycházíme z výkazu zisku a ztráty a z rozvahy.

Základním kritériem hodnocení rentability je rentabilita vloženého kapitálu, kterou lze vyjádřit jako poměr zisku k částce vloženého kapitálu. Zisk z pohledu rentability můžeme chápat hned v několika podobách. Pod pojmem *EBIT* (earnings before interest and taxes) se skrývá zisk před úroky a zdaněním. Tento zisk je shodný s provozním hospodářským výsledkem, měří efekt z činnosti družstva bez ohledu na strukturu financování a umožňuje zajistit srovnání s konkurenčními společnostmi. Dalším ziskem je *EBT* (earnings before taxes) známý též jako hrubý zisk. Využívá se při srovnání výkonnosti družstva s různým daňovým zatížením. *EAT* (earnings after taxes) pak znamená čistý zisk neboli zisk po zdanění, ve výkazu zisku a ztráty bývá označován jako HV za běžné účetní období. Tento zisk se pak může dále dělit na zisk k přerozdělení (např. dividendy) a nerozdělený zisk. Posledním typem zisku je zisk po zdanění zvýšený o nákladové úroky.

• ROA - Rentabilita aktiv (return on assets)

Tento ukazatel dává do poměru zisk s celkovými aktivy, které družstvo investuje do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financovány. V rámci tohoto ukazatele dosazujeme na pozici čitatele buďto *EBIT*, viz rovnice (2.4), který měří hrubou produkční sílu

³ Popisující závislost mezi jevy, klasifikující stavy, hodnotící rizika a předvídající budoucí vývoj.

společnosti před odečtením daní a úroků, nebo EAT, viz rovnice (2.5), zvýšený o zdaněné úroky, který poměruje aktiva nejen se ziskem, ale také s úroky. Trend tohoto ukazatele je rostoucí.

$$ROA = \frac{EBIT}{aktiva} \quad (2.4)$$

$$ROA = \frac{EAT + úroky (1-t)}{aktiva} \quad (2.5)$$

- **ROCE – rentabilita dlouhodobých zdrojů (return on capital employed)**

„Rentabilita dlouhodobých zdrojů vyjadřuje efekt z dlouhodobých investic. Tyto uvedené ukazatele měří všeobecnou efektivnost vloženého kapitálu bez ohledu na to, odkud kapitál pochází“, jak tvrdí Dluhošová (2011, s. 77). Pomocí ROCE můžeme prostorově srovnávat a hodnotit především monopolní společnosti. Trend tohoto ukazatele je rovněž rostoucí. Vzorec pro výpočet ROCE uvádíme níže (2.6).

$$ROCE = \frac{EBIT}{vlastní kapitál + dlouhodobé dluhy} \quad (2.6)$$

- **ROE – rentabilita vlastního kapitálu (return on equity)**

Rentabilita vlastního kapitálu je ukazatelem výnosnosti kapitálu vloženého vlastníky družstva a dalšími investory. Právě investory bude zajímat, zda kapitál, který do družstva vložili, bude efektivně zhodnocen, tzn. aby byl ROE vyšší než úroky, které by jim plynuly z jiné formy investice. Družstvo má tedy zájem, aby byla hodnota ROE dlouhodobě vyšší než výnosnost jiné investice, pokud by tomu bylo naopak, tak by družstvo pravděpodobně zaniklo, jelikož by investoři investovali svůj kapitál jinde. Trend je také u ukazatele ROE rostoucí. Vzorec pro výpočet ROE je uveden níže (2.7).

$$ROE = \frac{EAT}{vlastní kapitál} \quad (2.7)$$

- **ROS – rentabilita tržeb (return on sales)**

Rentabilita tržeb, též stupeň ziskovosti (množství zisku v Kč na 1 Kč tržeb) je ukazatel, který obsahuje v čitateli hospodářský výsledek (zisk) a ve jmenovateli tržby za určité časové období, viz rovnice (2.8). Zisk může mít dvě podoby. EBT použijeme v případě vnitropodnikového řízení družstva, EBIT zase tehdy, chceme-li srovnat rentabilitu tržeb u více společností. Managementu jsou známy tři úrovně ROS – nízká úroveň znamená špatné řízení družstva, střední úroveň odráží dobře odvedenou práci managementu a dobré jméno na trhu

a poslední, vysoká úroveň znamená nadprůměrnou úroveň družstva. Tento ukazatel se hodí pro srovnání v čase a pro srovnání s ostatními společnostmi. Trend je i v případě této rentability rostoucí.

$$ROS = \frac{zisk}{tržby} \quad (2.8)$$

- **ROC – nákladovost (return on costs)**

V rámci rentability tržeb se můžeme dále setkat s doplňkovým ukazatelem známým jako ROC. Tento ukazatel se vypočítá velice jednoduše, a to dle rovnice (2.9) odečtením hodnoty ROS od hodnoty 1.

$$ROC = 1 - \frac{zisk}{tržby} \quad (2.9)$$

- **PMOS – ukazatel ziskové marže (profit margin on sales)**

Ukazatel ziskové marže je modifikací ukazatele rentability tržeb. Pomocí toho vypočítáme dle rovnice (2.10) zisk na korunu obratu v haléřích. Pokud se PMOS nachází pod průměrem, lze odvodit, že jsou na trhu nízké ceny výrobků nebo jsou příliš vysoké náklady v daném oboru.

$$PMOS = \frac{\text{čistý zisk}}{tržby} \quad (2.10)$$

- **Rentabilita nákladů**

Tuto rentabilitu spočítáme poměrem zisku a celkových nákladů. Ukazatel má poměrně časté využití. Výpočtem získáme informace o tom, kolik Kč čistého zisku družstvo obdrží vložením 1 Kč celkových nákladů. Pokud budeme provádět provozní analýzu, použijeme zisk z provozní činnosti a náklady na provozní činnost. Obecně můžeme konstatovat, že čím nižší je hodnota tohoto ukazatele, tím je na tom družstvo lépe, neboť 1 Kč tržeb dokáže vytvořit s nižšími náklady.

b) Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří, jak efektivně družstvo využívá svá aktiva. Vyjadřují zpravidla počet obrátek jednotlivých složek zdrojů nebo aktiv nebo jejich dobu obratu.

⁴ Zdroj: Sedláček (2011, s. 59)

- **Obrat celkových aktiv**

Tento ukazatel vyjadřuje, kolikrát se aktiva v družstvu obrátí za určitý časový interval. Pomocí tohoto ukazatele vypočteného dle rovnice (2.11) můžeme zjistit, jak efektivně a intenzivně aktiva využíváme, pokud je ukazatel vyšší tak to pro nás znamená efektivnější využití majetku, a naopak.

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{ročnítržby}}{\text{aktivacelkem}} \quad (2.11)$$

- **Doba obratu aktiv**

Doba obratu aktiv značí, za jak dlouho dojde k obratu celkových aktiv na tržby. Družstvo by mělo usilovat o co nejkratší dobu obratu. Výpočet doby obratu aktiv je proveden podle níže uvedené rovnice (2.12).

$$\text{Doba obratu aktiv} = \frac{\text{celkováaktiva} \cdot 360}{\text{tržby}}^5 \quad (2.12)$$

- **Doba obratu zásob**

Vyjadřuje průměrný počet dnů, po které jsou zásoby vázány v družstvu do doby jejich spotřeby nebo prodeje. Pro družstvo je příznivé, když je doba obratu zásob kratší a vypočítá podle níže uvedené rovnice (2.13).

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.13)$$

- **Doba obratu pohledávek**

Značí, jak dlouho je majetek družstva vázán v pohledávkách. Družstvo by si mělo stanovit takové doby splatnosti pohledávek, které ho neohrozí v jeho další činnosti⁶, pohledávky by měly být vždy splaceny do termínu. Doba obratu pohledávek by tedy měla v čase klesat. Vzorec pro výpočet doby obratu pohledávek uvádíme níže (2.14).

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.14)$$

- **Doba obratu závazků**

Značí průměrnou dobu odkladu plateb, za jak dlouho jsou hrazeny družstevní závazky. Tento ukazatel vyjadřuje platební schopnost družstva vůči dodavatelům. Vzorec pro výpočet doby obratu závazků je uveden níže (2.15).

⁵ Zdroj: Dluhošová (2008, s. 83)

⁶ Druhotná platební neschopnost – prodlení v inkasu zapříčiní podniku neschopnost uhradit své závazky.

$$Doba\ obratu\ závazků = \frac{závazky \cdot 360}{tržby} \quad (2.15)$$

c) Ukazatelé zadluženosti

Pomocí těchto ukazatelů získáváme informace o zdrojích financování aktiv družstva, tedy do jaké míry jsou k financování použity zdroje vlastní a do jaké míry zdroje cizí. Podstatou analýzy zadluženosti je nalézt optimální vztah mezi těmito zdroji – hovoříme tedy o kapitálové struktuře (Růčková, 2011).

- **Ukazatel věřitelského rizika (debt ratio)**

Ukazatel věřitelského rizika je základní ukazatel zadluženosti, pomocí kterého se vyjadřuje celková zadluženost, výpočet se provádí dle rovnice (2.16). Tento ukazatel měří podíl věřitelů na celkovém kapitálu, z něhož je financován majetek družstva (Dluhošová, 2008). Obecně lze říci že, čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je riziko věřitelů. Tento fakt ale nemusí vždy platit, je nutno brát zřetel také na celkovou výnosnost družstva a strukturu cizího kapitálu.

$$Debt\ ratio = \frac{cizí\ kapitál}{celková\ aktiva} \quad (2.16)$$

Celková zadluženost se může dále členit na zadluženost běžnou, viz rovnice (2.17), a zadluženost dlouhodobou, viz rovnice (2.18).

$$Běžná\ zadluženost = \frac{krátkodobý\ cizí\ kapitál}{celková\ aktiva} \quad (2.17)$$

$$Dlouhodobá\ zadluženost = \frac{dlouhodobý\ cizí\ kapitál}{celková\ aktiva} \quad (2.18)$$

- **Podíl vlastního kapitálu na aktivech (equity ratio)**

Podíl VK na aktivech neboli koeficient samofinancování vyjadřuje, do jaké míry je družstvo schopno financovat svůj majetek z vlastních zdrojů. Equity ratio je doplňkový ukazatel k ukazateli věřitelského rizika, a součet těchto dvou ukazatelů by měl být 1. Trend tohoto ukazatele by měl být rostoucí, což značí vysokou finanční stabilitu družstva. Vzorec pro výpočet uvádíme níže (2.19).

$$Equity\ ratio = \frac{vlastní\ kapitál}{celková\ aktiva} \quad (2.19)$$

- **Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu (debt-equity ratio)**

Ukazatel zadluženosti VK je poměr cizího kapitálu k vlastnímu kapitálu. Přijatelná zadluženost vlastního kapitálu závisí na dvou faktorech – fáze vývoje družstva a postoj

vlastníků k riziku. Optimální zadluženost je podle literatury v rozmezí 80 % až 120 %. Vzorec pro výpočet zadluženosti vlastního kapitálu uvádíme níže (2.20).

$$Debt - equity ratio = \frac{cizí\ kapitál}{vlastní\ kapitál} \quad (2.20)$$

- **Ukazatel úrokového krytí**

Pomocí tohoto ukazatele zjistíme, kolikrát jsou úroky kryty provozním ziskem, je to tzv. bezpečnostní polštář pro věřitele. Obecně platí, že čím je vyšší krytí úroků, tím je finanční situace v družstvu příznivější. Výpočet ukazatele se provádí podle níže uvedené rovnice (2.21).

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} \quad (2.21)$$

- **Ukazatel úrokového zatížení**

Opačnou hodnotou ukazatele úrokového krytí je ukazatel úrokového zatížení, který vyjadřuje, kolik procent odčerpávají úroky z vytvořeného zisku společnosti. Pokud je úrokové zatížení dlouhodobě nízké, můžeme použít k financování cizí zdroje ve větší míře než doposud. Vzorec pro výpočet uvádíme níže (2.22).

$$\text{Úrokové zatížení} = \frac{\text{úroky}}{EBIT} \quad (2.22)$$

- **Stupeň krytí stálých aktiv**

Tento ukazatel vyjadřuje, do jaké míry jsou stálá aktiva kryta dlouhodobým kapitálem. Ukazatel by měl mít hodnotu alespoň 1, což znamená, že všechna aktiva jsou kryta dlouhodobým kapitálem. Když je hodnota tohoto ukazatele vyšší než 1, pak dochází k rekapitalizaci, což má za následek větší stabilitu družstva. Pokud je hodnota nižší než 1, dochází k podkapitalizaci a část stálých aktiv je kryta kapitálem krátkodobým, což není pro družstvo efektivní. Vzorec pro výpočet stupně krytí stálých aktiv uvádíme níže (2.23).

$$\text{Stupeň krytí stálých aktiv} = \frac{\text{dlouhodobý kapitál}}{\text{stálá aktiva}} \quad (2.23)$$

- **Majetkový koeficient (ekvity multiplier)**

Majetkový koeficient, neboli také finanční páka, se vypočítá jako poměr celkových aktiv k vlastnímu kapitálu, viz rovnice (2.24), jde tedy o převrácenou hodnotu koeficientu samofinancování. Pomocí tohoto ukazatele vypočítáme, kolik korun celkových aktiv připadá na jednu korunu vlastního kapitálu. Trend je v čase stabilní.

$$\text{Equity multiplier} = \frac{\text{celková aktiva}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.24)$$

d) Ukazatele likvidity

Likviditu můžeme charakterizovat jako schopnost družstva dostát svým závazkům, tedy uhradit své platební závazky včas. Likvidita je velmi důležitým faktorem, protože jen družstvo, které je likvidní, může splácet své závazky, což zajímá hlavně věřitele. Naopak pro vlastníky družstva je vysoká míra likvidity neefektivní, neboť finanční prostředky jsou vázány v takových aktivech, které družstvo nezhodnocují. Úzce s likviditou souvisí pojem likvidnost, což je schopnost různých forem aktiv přeměnit se na peníze, a to rychle a efektivně. S ukazateli likvidity se můžeme setkat ve výročních zprávách společností a v hospodářských analýzách.

- **Likvidita okamžitá (cash ratio)**

V literatuře se můžeme setkat také s označením likvidita prvního stupně či pokladní likvidita. Tato likvidita je likviditou nejužší, do které vstupují jen pohotové platební prostředky⁷ a měla by dosahovat nejčastěji hodnot v intervalu 0,6 až 1,1. Vzorec pro výpočet okamžité likvidity uvádíme níže (2.25).

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotové platební prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.25)$$

- **Likvidita pohotová (quick ratio)**

Těž nazývaná jako likvidita druhého stupně nebo test kyselinou. Do této likvidity vstupují všechna oběžná aktiva bez zásob v čitateli a všechny krátkodobé závazky ve jmenovateli, viz rovnice (2.26). Pohotová likvidita by měla vykazovat hodnoty v rozmezí 1 až 1,5. Pokud vyjde u tohoto ukazatele hodnota 1, znamená to, že družstvo je schopno splatit své závazky, aniž by muselo sáhnout na své zásoby.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.26)$$

- **Likvidita běžná (current ratio)**

Běžná likvidita je likvidita stupně třetího. Pomocí této likvidity jsme schopni zjistit, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky, tedy jak by bylo družstvo schopno uspokojit své věřitele, kdyby přeměnilo všechna oběžná aktiva na peníze. Při stanovení této likvidity se ale nepočítá například s tím, jak dlouho bude zásobám trvat přeměna na peníze.

⁷ Peníze v pokladně, na běžném účtu v bance, peníze na jiných účtech, volně obchodovatelné cenné papíry, šeky a další.

Tento typ likvidity by měl vykazovat hodnoty v intervalu 1,5 až 2,5. Vzorec pro výpočet běžné likvidity uvádíme níže (2.27).

$$\text{Likvidita běžná} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.27)$$

e) Ukazatelé cash flow

Úkolem analýzy peněžních toků je zachytit jevy, které signalizují platební potíže, a posoudit, k jakému výsledku spěje finanční situace družstva. Podstatnou vypovídací schopnost mají ukazatele, které poměřují finanční toky z provozní činnosti k některým složkám výkazu zisku a ztráty či rozvahy (Růčková, 2011).

- **Rentabilita obratu**

Představuje finanční efektivitu hospodaření družstva. Výše a vývoj tohoto ukazatele nám poskytuje informace o schopnosti družstva vytvářet z obrátového procesu finanční přebytky, které jsou důležité pro finanční nezávislost, obsluhu kapitálu a zlepšení pozice družstva. Obrat je představován příjmy z běžné činnosti. Výpočet obrátové rentability se provádí podle níže uvedené rovnice (2.28).

$$\text{Obrátová rentabilita} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{obrat}} \quad (2.28)$$

- **Stupeň oddlužení**

Představuje schopnost družstva vypořádat se se svými závazky z vlastní finanční síly. Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat mezi 20 % až 30 %. Vzorec pro výpočet stupně oddlužení uvádíme níže (2.29).

$$\text{Stupeň oddlužení} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{cizí kapitál}} \quad (2.29)$$

- **Stupeň samofinancování investic**

Tento ukazatel charakterizuje míru finančního krytí investic z vlastních interních finančních zdrojů. Mezníkem pro tento ukazatel je hranice 100 %. Pokud je výsledek ukazatele vyšší, můžeme využít volné finanční prostředky také jinak, alternativně. Pokud ale ukazatel vyjde nižší, jsme nuceni investici částečně uhradit z externích finančních zdrojů (Růčková, 2011). Vzorec pro výpočet uvádíme níže (2.30).

$$\text{Stupeň samofinancování investic} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{investice}} \quad (2.30)$$

- **Rentabilita celkového kapitálu**

Rentabilita celkového kapitálu nám pomáhá zjistit, zda aktiva, které družstvo vlastní, jsou schopna vyprodukovat tolik peněžních prostředků, kolik je zapotřebí ke splacení úvěrů bankám. Pokud vyjde hodnota tohoto ukazatele nižší, než je průměrná úroková míra placená bankám z úvěrů, bankovní úvěry se družstvu nevyplatí a jsou pro něj nebezpečné. A naopak pokud hodnota vyjde vyšší, je pro družstvo výhodné mít úvěr u banky, neboť se zvyšuje jeho potenciál. Výpočet rentability celkového kapitálu se provádí podle níže uvedené rovnice (2.31).

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{kapitál}} \quad (2.31)$$

- **Rentabilita finančních fondů**

Vyjadřuje schopnost družstva reprodukovat z vnitřních zdrojů hodnotu finančního fondu, což je např. čistý pracovní kapitál (Sedláček, 2011). Vzorec pro výpočet uvádíme níže (2.32).

$$\text{Rentabilita finančních fondů} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{finanční fond}} \quad (2.32)$$

- **Úvěrová způsobilost z cash flow**

Tento ukazatel se liší od předchozích tím, že má cash flow ve jmenovateli, viz rovnice (2.33). Pomocí tohoto ukazatele zjistíme, kolikrát musí družstvo vytvořit sumu finančních zdrojů, aby vlastními silami pokryl veškeré závazky (Růčková, 2011).

$$\text{Úvěrová způsobilost z cash flow} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{cash flow z provozní činnosti}} \quad (2.33)$$

3 Finanční analýza vybraného družstva

Tato kapitola je zaměřena na praktickou část práce a informace o družstvu. První podkapitola je věnována obecné charakteristice družstva. V další podkapitole uvádíme základní informace o vybraném družstvu a jeho historii. Následující podkapitoly jsou zaměřeny

na použití vybraných metod finanční analýzy.

3.1 Charakteristika družstva

Družstevnictví jako takové vzniklo již v první polovině devatenáctého století. Prvním družstvem bylo družstvo spotřební, založeno v prosinci roku 1844 v Anglii. U nás, v České republice, sahá historie družstva do roku 1848, kdy bylo založeno první úvěrní družstvo v Aši. V roce následujícím (r. 1849), bylo založeno družstvo konzumní v Praze.

Dle Pokorné (2014) byla hlavním cílem zakládání družstev vzájemná pomoc a solidarita jejich členů a také poskytování hospodářských služeb členům při jejich vlastní hospodářské činnosti. Mimo jiné družstva plnila další funkce, např. kulturní, vzdělávací, zdravotní, sociální (např. zajišťování bydlení). V dnešní době chápeme družstvo jako společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.

Družstvo má nejméně tři členy. Stanovy družstva obsahují firmu družstva, předmět podnikání, výši základního členského vkladu, způsob a lhůtu jejich splacení, způsob svolání členské schůze a pravidla jejího rozhodování, počet členů představenstva a kontrolní komise a délku funkčního období, podmínky vzniku členství v družstvu, práva a povinnosti člena družstva (Zákon o obchodních korporacích, 2014). Orgány družstva jsou členská schůze, představenstvo, kontrolní komise a jiné orgány zřízené stanovami. Funkční období nesmí být delší než 5 let.

Členská schůze mění stanovy, volí a odvolává členy představenstva a kontrolní komise, určuje výši odměny představenstva, kontrolní komise a členů jiných orgánů, dále schvaluje řádnou, mimořádnou nebo konsolidovanou účetní závěrku, rozhoduje o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty, atd.

Statutárním orgánem družstva je představenstvo, kterému přísluší obchodní vedení a plní usnesení členské schůze. Dále pak zajišťuje řádné vedení účetnictví, předkládá členské schůzi ke schválení účetní závěrku a v souladu se stanovami také návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty.

Kontrolní komise kontroluje veškerou činnost družstva, projednává stížnosti členů a může požadovat jakékoliv informace a doklady o hospodaření družstva.

3.2 Základní informace a historie vybraného družstva

Obchodní firma:	TEMPO, obchodní družstvo
Sídlo:	Horní náměstí 104/1, 746 01 Opava
Identifikační číslo:	000 32 417
Právní forma:	Družstvo
Datum zápisu:	30. ledna 1957
Spisová značka:	DrXXIII, vložka 187, vedená u Krajského soudu v Ostravě
Předmět podnikání:	hostinská činnost; řeznictví a uzenářství; pekařství; výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Základní členský vklad:	200 Kč
Zapisovaný základní kapitál:	4 223 020 Kč ⁸

TEMPO, obchodní družstvo, se zabývá především maloobchodním prodejem zboží denní potřeby a stavebnin. Kromě toho provozuje také velkoobchod potravin včetně drogistického zboží a velkoobchodní sklad ovoce a zeleniny.

Historie firmy sahá až do roku 1919, kdy vzniklo v Ostravě družstvo s názvem Budoucnost, které se do začátku druhé světové války rozrostlo po celé Moravě. Největší zastoupení mělo družstvo na Opavsku, kde byla zřízena jeho samostatná divize. Během druhé světové války však byla jeho činnost zakázána německými úřady a majetek družstva byl rozdělen. I přes velké škody způsobené válkou, byla činnost družstva po válce znovu obnovena. V roce 1951 bylo družstvo rozděleno na jednotlivá družstva s okresní působností a v roce 1953 pak na družstva s působností obecní. Spotřební družstvo Jednota Opava působí na trhu od roku 1957. Při založení měla firma 134 prodejen, 3 velkoobchodní sklady, 27 pekáren a uzenářskou velkovýrobu.

Na základě politických tlaků prošlo družstvo několika reorganizacemi a delimitacemi. Některé jeho části byly zestátnovány, po roce 1968 pak byly některé části opět navraceny. Ve stejném roce byl zrušen zákaz působnosti družstev ve městech. Do roku 1989 družstvo

⁸ Zdroj: Veřejný rejstřík a Sběrka listin. *Sběrka listin TEMPO, obchodní družstvo*. [online] 2015. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=428090>

odkoupilo od obecních úřadů většinu své prodejní sítě. Tyto odkupy byly financovány převážně z úvěrů.

Před rokem 1989 zaměstnávala opavská Jednota cca 3000 lidí a provozovala kolem 500 jednotek, přičemž její obrat se pohyboval na zhruba stejné úrovni jako v dnešní době. Již několik let se roční maloobchodní obrat pohybuje okolo 1 mld. Kč, avšak od roku 2011 má výrazně klesající tendenci. Množstevní obrat se od roku 1989 výrazně změnil, neboť ceny zboží mnohonásobně vzrostly.

Po restrukturalizaci se opavské spotřební družstvo zabývá převážně prodejem zboží denní potřeby, jen okrajově prodejem průmyslového zboží, textilu, obuvi a stavebnin. Počátkem 90. let zrušila Jednota své lahůdkářské výroby, úsek dopravy, údržby, ukončila pohostinskou činnost, z deseti prodejen stavebnin ponechala pouze dvě a na minimum zredukovala počet samostatných prodejen průmyslového zboží.⁹

Dnes poskytuje služby v 96 maloobchodních prodejnách¹⁰ v okresech Opava, Ostrava, Bruntál, Prostějov, Přerov a Olomouc. Pronajímá více než 80 objektů či provozoven k jiné podnikatelské činnosti. Patří mezi největší zaměstnavatele v Opavském regionu zaměstnávající více než 600 zaměstnanců.

3.3 Analýza absolutních dat

V této podkapitole se budeme zabývat analýzou horizontální a vertikální v letech 2011–2014, v aplikaci na rozvahu a výkaz zisku a ztráty. Vertikální analýza vyjadřuje vztah jednotlivých složek účetních výkazů k celkové sumě aktiv a pasiv v případě analýzy rozvahy, či nákladů a výnosů v případě analýzy výkazu zisku a ztráty. Tuto analýzu budeme kalkulovat následujícím způsobem: rok 2011 porovnáme s rokem 2012, rok 2012 s rokem 2013 a rok 2013 s rokem 2014. Informace pro výpočty byly čerpány z výkazů družstva, které jsou obsahem výroční zprávy. Pro lepší pochopení a přehlednost je použit grafický aparát.

3.3.1 Horizontální analýza vybraného družstva

Pomocí horizontální analýzy vypočítáme absolutní a procentní rozdíly jednotlivých položek výkazů. V příslušných sloupcích bude pak uvedena meziroční změna v korunách a procentech.

a) Horizontální analýza rozvahy

⁹ Zdroj: Tempo, obchodní družstvo Opava. *O družstvu – historie*. [online] 2011. [cit. 22. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.odtempo.cz/O_druzstvu_-_Historie.htm

¹⁰ TERNO, TUTY, JO, Stavebniny

V Tab. 3.1 je uveden vývoj jednotlivých položek aktiv za období 2011–2014 v tis. Kč. Rozdíly jsou zachyceny jak v absolutních hodnotách v tis. Kč, tak v procentních hodnotách.

Tab. 3.1 Horizontální analýza aktiv

	2011	2012	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2013	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2014	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl
Aktiva celkem	544 075	557 524	13 449	2,47	569 023	11 499	2,06	575 109	6 086	1,07
Dlouhodobý majetek	378 326	390 524	12 198	3,22	385 460	-5 064	-1,30	371 552	-13 908	-3,61
DNM	816	208	-608	-74,51	167	-41	-19,71	805	638	382,04
DHM	377 506	390 312	12 806	3,39	385 242	-5 070	-1,30	370 743	-14 499	-3,76
DFM	4	4	0	0,00	51	47	1175,00	4	-47	-92,16
Oběžná aktiva	165 448	165 220	-228	-0,14	181 944	16 724	10,12	202 603	20 659	11,35
Zásoby	108 377	107 280	-1 097	-1,01	114 610	7 330	6,83	107 686	-6 924	-6,04
Krátkodobé pohledávky	20 880	19 997	-883	-4,23	18 150	-1 847	-9,24	15 585	-2 565	-14,13
KFM	36 191	37 943	1 752	4,84	49 184	11 241	29,63	79 332	30 148	61,30
Časové rozlišení	301	1 780	1 479	491,36	1 619	-161	-9,04	954	-665	-41,07
Náklady PO	297	1 768	1 471	495,29	1 305	-463	-26,19	937	-368	-28,20
Příjmy PO	4	12	8	200,00	314	302	2516,67	17	-297	-94,59

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že ve sledovaném období měla aktiva rostoucí tendenci. V roce 2011 byla hodnota aktiv celkem 544 075 tis. Kč, v roce následujícím hodnota aktiv stoupla na 557 524 tis. Kč. Hlavní příčinou tohoto růstu byl dlouhodobý majetek, jehož hodnota se zvýšila o 12 198 tis. Kč (nákup čtyř nových prodejen, sólostrojů, chladicí techniky a obchodního zařízení). Také u časového rozlišení byl zaznamenán nárůst, a to o 1 479 tis. Kč. Hodnota oběžných aktiv meziročně klesla o 228 tis. Kč.

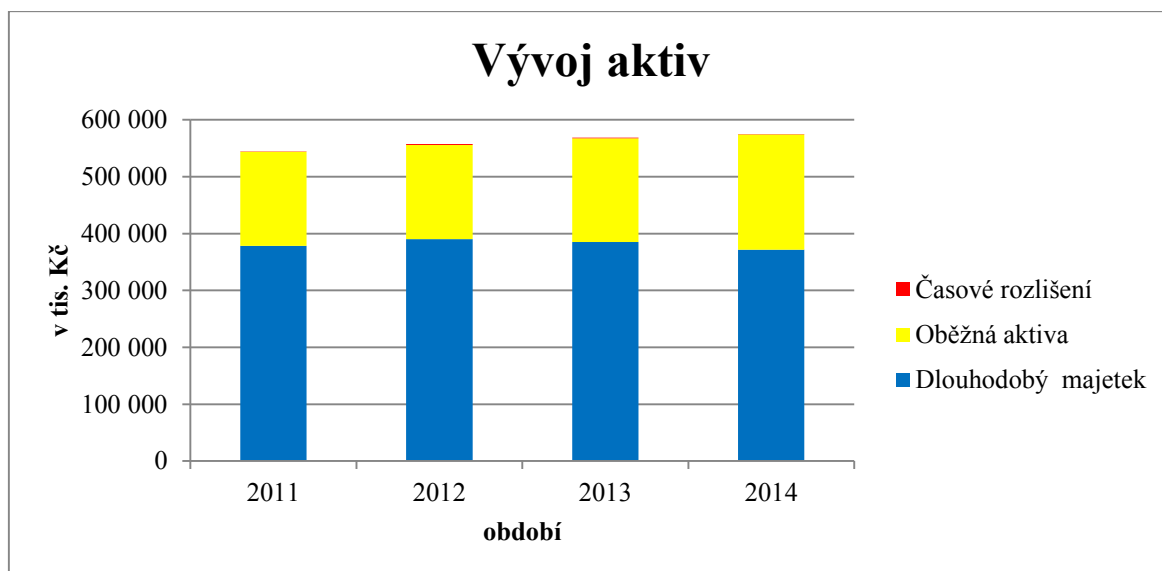
V roce 2013 byla hodnota celkových aktiv ve výši 569 023 tis. Kč. Oproti roku 2012 družstvo zaznamenalo nárůst o 11 499 tis. Kč. Důvodem růstu celkových aktiv bylo zvýšení oběžného majetku o 16 724 tis. Kč. Krátkodobý finanční majetek se meziročně zvýšil o 11 241 tis. Kč vlivem čerpání krátkodobých úvěrů. Zásoby vzrostly o 7 330 tis. Kč. Dlouhodobý majetek se oproti roku 2012 o 5 064 tis. Kč snížil. Časové rozlišení je nižší o 161 tis. Kč.

V roce 2014 se hodnota aktiv vyšplhala na částku 575 109 tis. Kč. Meziroční změna za období 2013/2014 činila 6 086 tis. Kč. Největší podíl na tomto nárůstu mají opět oběžná aktiva, která vzrostla o 20 659 tis. Kč. Krátkodobý finanční majetek vzrostl celkově o 30 148 tis. Kč, nicméně zásoby poklesly o 6 924 tis. Kč. Také dlouhodobý majetek klesl

v porovnání s rokem 2013 o 13 908 tis. Kč vlivem odpisů. Časové rozlišení se snížilo o 665 tis. Kč.

Vývoj aktiv je možné také sledovat na Obr. 3.1. Pro zjednodušení jsou obsahem grafu pouze hlavní složky aktiv a to, dlouhodobý majetek, oběžná aktiva a časové rozlišení.

Obr. 3.1 Horizontální analýza – vývoj aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

Obsahem Tab. 3.2 je vývoj jednotlivých složek pasiv za sledované období. Rozdíly jsou opět zachyceny jak v absolutních hodnotách v tis. Kč, tak v procentních hodnotách.

Tab. 3.2 Horizontální analýza pasiv

	2011	2012	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2013	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2014	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl
Pasiva celkem	544 075	557 524	13 449	2,47	569 023	11 499	2,06	575 109	6 086	1,07
Vlastní kapitál	296 020	298 697	2 677	0,90	303 487	4 790	1,60	308 605	5 118	1,69
Základní kapitál	4 223	4 223	0	0,00	4 223	0	0,00	4 223	0	0,00
Kapitálové fondy	40 868	40 854	-14	-0,03	41 335	481	1,18	41 300	-35	-0,08
RF, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	246 019	250 442	4 423	1,80	253 104	2 662	1,06	257 436	4 332	1,71
VH běžného účetního období	4 910	3 178	-1 732	-35,27	4 825	1 647	51,83	5 646	821	17,02
Cizí zdroje	247 853	258 609	10 756	4,34	265 302	6 693	2,59	266 173	871	0,33
Dlouhodobé závazky	5 354	5 440	86	1,61	5 274	-166	-3,05	5 260	-14	-0,27
Krátkodobé závazky	242 249	252 919	10 670	4,40	259 678	6 759	2,67	260 563	885	0,34
Bankovní úvěry a výpomoci	250	250	0	0,00	350	100	40,00	350	0	0,00
Časové rozlišení	202	218	16	7,92	234	16	7,34	331	97	41,45

Výdaje PO	189	202	13	6,88	169	-33	-16,34	248	79	46,75
Výnosy PO	13	16	3	23,08	65	49	306,25	83	18	27,69

Zdroj: vlastní zpracování

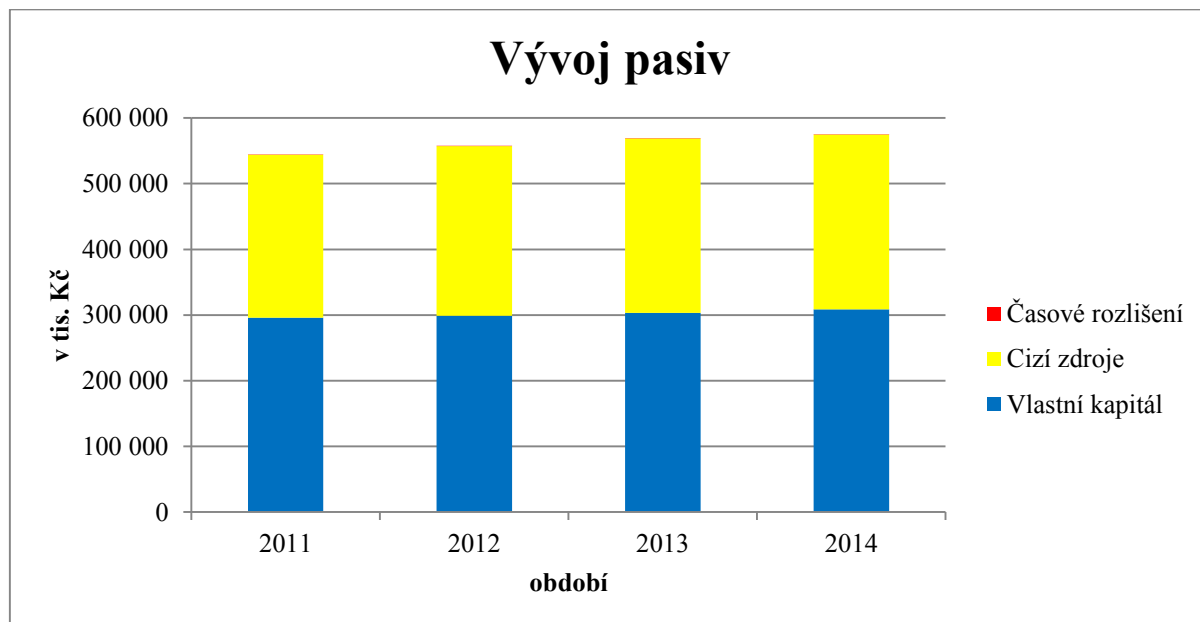
Z tabulky je patrné, že celková pasiva nabývají stejných hodnot jako celková aktiva, neboť zde platí základní bilanční pravidlo. Meziroční změna v celkových pasivech za rok 2011/2012 je 13 499 tis. Kč. Hlavním důvodem tohoto růstu bylo zvýšení vlastního kapitálu o 2 677 tis. Kč, cizích zdrojů o 10 756 tis. Kč a časového rozlišení v částce 16 tis. Kč.

Meziroční změna za období 2012/2013 je 11 499 tis. Kč, vlivem zvýšení vlastního kapitálu o 4 790 tis. Kč, cizích zdrojů o 6 693 tis. Kč a časového rozlišení opět v částce 16 tis. Kč. Největší podíl na této změně má zvýšení HV za běžné účetní období o téměř 52 %, bankovní úvěry a výpomoci o 40 % a výnosy příštích období o 306 %.

Za období 2013/2014 došlo k nárůstu celkových pasiv o 6 086 tis. Kč. Významný podíl na tomto zvýšení má položka vlastního kapitálu, která se zvýšila o 5 118 tis. Kč. Dále pak cizí zdroje, které se navýšily o 871 tis. Kč, a to především vlivem krátkodobých úvěrů. Časové rozlišení zaznamenalo nárůst o 97 tis. Kč.

Vývoj celkových pasiv je možné také sledovat na Obr. 3.2. Pro zjednodušení jsou obsahem grafu pouze hlavní složky pasiv, a to vlastní kapitál, cizí zdroje a časové rozlišení.

Obr. 3.2 Horizontální analýza – vývoj pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

b) Horizontální analýza VZZ

Výkaz zisku a ztráty je uveden ve dvou tabulkách, členěných na náklady a výnosy ve zjednodušeném rozsahu. V plném rozsahu je uveden VZZ v přílohách.

Obsahem Tab. 3.3 je vývoj jednotlivých položek výnosů za období 2011–2014 v tis. Kč. Rozdíly jsou zachyceny jak v absolutních hodnotách v tis. Kč, tak v procentních hodnotách.

Tab. 3.3 Horizontální analýza výnosů

	2011	2012	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2013	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2014	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl
Výnosy celkem	1 056 549	1 020 670	-35 879	-3,40	983 420	-37 250	-3,65	943 762	-39 658	-4,03
Tržby za prodej zboží	1 003 716	967 688	-36 028	-3,59	932 273	-35 415	-3,66	894 264	-38 009	-4,08
Výkony	45 573	46 679	1 106	2,43	46 771	92	0,20	45 846	-925	-1,98
Tržby z prodeje DM a materiálu	2 167	1 895	-272	-12,55	306	-1 589	-83,85	158	-148	-48,37
Ostatní provozní výnosy	4 805	4 071	-734	-15,28	3 901	-170	-4,18	3 318	-583	-14,94
Finanční výnosy	288	337	49	17,01	169	-168	-49,85	176	7	4,14
Obchodní marže	213 507	210 719	-2 788	-1,31	213 281	2 562	1,22	205 000	-8 281	-3,88
Přidaná hodnota	179 950	175 411	-4 539	-2,52	176 562	1 151	0,66	177 239	677	0,38

Zdroj: vlastní zpracování

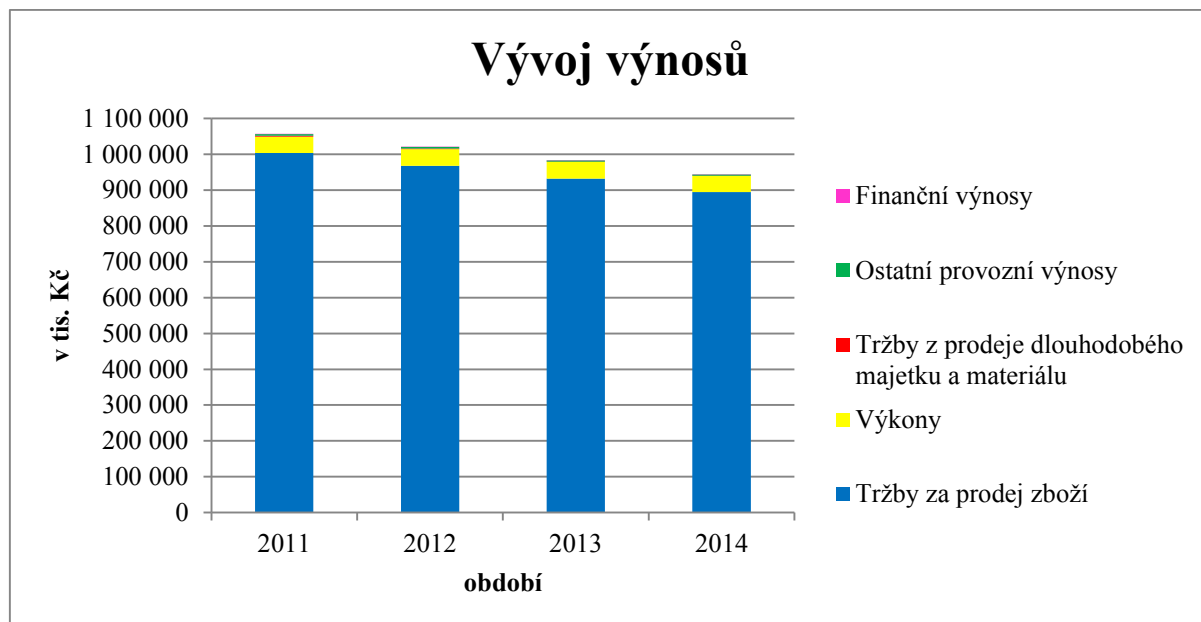
Za rok 2011 družstvo dosáhlo výnosů ve výši 1 056 549 tis. Kč. V roce 2012 došlo k poklesu výnosů na částku 1 020 670 tis. Kč. Meziročně došlo k výraznému snížení tržeb za prodej zboží o 36 028 tis. Kč. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu poklesly o 272 tis. Kč (12,55 %). Obchodní marže klesla o 2 788 tis. Kč. Výkony se zvýšily o 1 106 tis. Kč. Přidaná hodnota je nižší o 4 539 tis. Kč.

Oproti roku 2012 došlo v roce 2013 k poklesu celkových výnosů o 3,65 %. Meziročně došlo k výraznému poklesu tržeb za prodej zboží o 35 415 tis. Kč. Rovněž klesly tržby z prodeje DM a materiálu, a to o 1 589 tis. Kč. Obchodní marže se zvýšila o 2 562 tis. Kč. Překročení marže bylo ovlivněno dodatečnými množstevními a růstovými bonusy. Přidaná hodnota je oproti roku 2012 vyšší o 1 151 tis. Kč.

Za rok 2014 byly výnosy ve výši 943 762 tis. Kč. Došlo k výraznému poklesu tržeb za prodej zboží o 38 009 tis. Kč. Rovněž klesly tržby z prodeje materiálu, a to o 148 tis. Kč. Obchodní marže se snížila o 8 281 tis. Kč. Snížení bylo ovlivněno ukončením prodeje zboží družstvu COOP Beskydy (Jednotě Český Těšín po fúzi s Jednotou Frýdek Místek).

Vývoj celkových výnosů je zaznamenán také na Obr. 3.3. Obsahem grafu jsou tržby za prodej zboží, výkony, tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, ostatní provozní výnosy a finanční výnosy.

Obr. 3.3 Horizontální analýza – vývoj výnosů

Zdroj: vlastní zpracování

V Tab. 3.4 je aplikován vývoj jednotlivých položek nákladů za období 2011–2014 v tis. Kč. Rozdíly jsou zachyceny jak v absolutních hodnotách v tis. Kč, tak v procentních hodnotách.

Tab. 3.4 Horizontální analýza nákladů

	2011	2012	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2013	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2014	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl
Náklady celkem	1 050 450	1 017 026	-33 424	-3,18	977 769	-39 257	-3,86	937 007	-40 762	-4,17
Náklady na prodané zboží	790 209	756 969	-33 240	-4,21	718 992	-37 977	-5,02	689 264	-29 728	-4,13
Výkonová spotřeba	79 130	81 987	2 857	3,61	83 490	1 503	1,83	73 607	-9 883	-11,84
Osobní náklady	140 651	139 191	-1 460	-1,04	134 801	-4 390	-3,15	135 764	963	0,71
Odpisy majetku	29 310	28 797	-513	-1,75	29 068	271	0,94	27 756	-1 312	-4,51
ZC prodaného DM a mat.	685	128	-557	-81,31	128	0	0,00	102	-26	-20,31
Ostatní provozní náklady	4 951	4 494	-457	-9,23	6 061	1 567	34,87	5 349	-712	-11,75
Nákladové úroky	1 751	2 117	366	20,90	1 551	-566	-26,74	1 239	-312	-20,12
Ostatní finanční náklady	3 763	3 343	-420	-11,16	3 678	335	10,02	3 926	248	6,74

Zdroj: vlastní zpracování

Za rok 2011 byla hodnota celkových nákladů družstva 1 050 450 tis. Kč. V roce 2012 vynaložilo družstvo na svou činnost celkem 1 017 026 tis. Kč nákladů. Náklady vynaložené

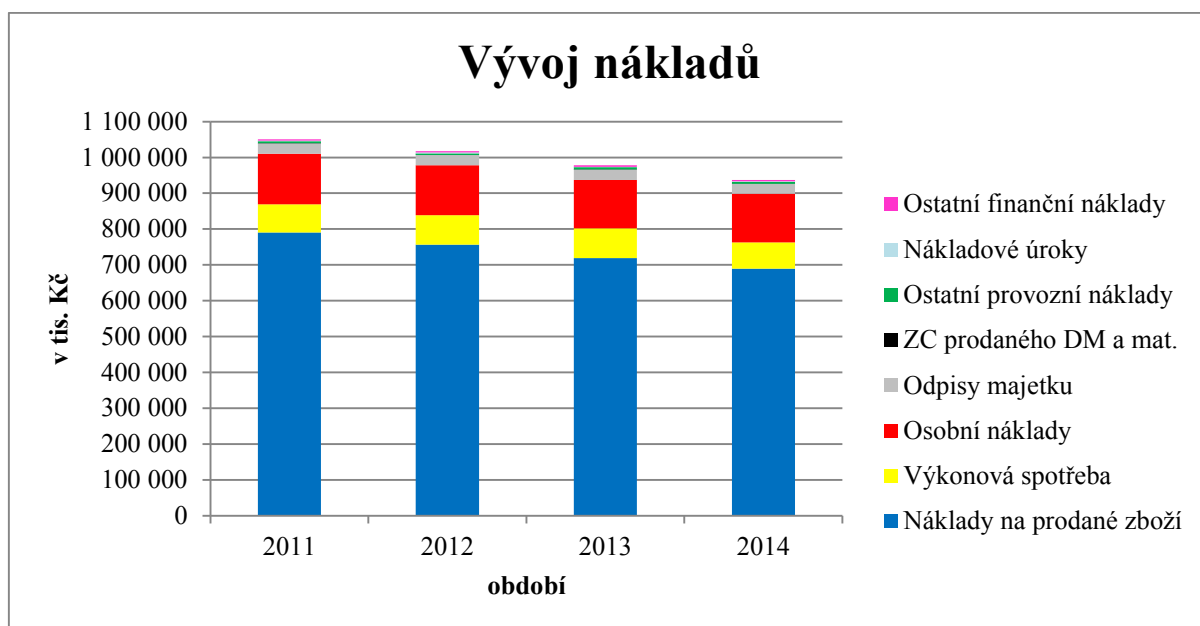
na prodej zboží jsou nižší o 33 240 tis. Kč. Výkonová spotřeba je oproti roku 2011 vyšší o 2 857 tis. Kč, zejména vlivem nárůstu cen energií a služeb. Osobní náklady jsou nižší o 1 406 tis. Kč.

V roce 2013 hodnota nákladů klesla na 977 769 tis. Kč. Náklady vynaložené na prodej zboží jsou nižší o 37 977 tis. Kč. Výkonová spotřeba je oproti roku 2012 vyšší o 1 503 tis. Kč, zejména vlivem nárůstu cen energií a služeb. Osobní náklady jsou nižší o 4 390 tis. Kč vlivem neplnění výkonových ukazatelů.

V roce 2014 byla hodnota nákladů celkem 937 007 tis. Kč. Náklady vynaložené na prodej zboží se snížily o 29 728 tis. Kč. Výkonová spotřeba je oproti roku 2013 nižší o 9 883 tis. Kč, zejména díky úsporám v energiích. Osobní náklady jsou vyšší o 963 tis. Kč vlivem nárůstu minimální mzdy a vyplácení vyšších vánočních odměn než v roce 2013.

Vývoj celkových nákladů je zaznamenán také na Obr. 3.4. Obsahem grafu jsou náklady na prodané zboží, výkonová spotřeba, osobní náklady, odpisy majetku, zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu, ostatní provozní náklady, nákladové úroky a ostatní finanční náklady.

Obr. 3.4 Horizontální analýza - vývoj nákladů

Zdroj: vlastní zpracování

c) Horizontální analýza výsledku hospodaření

Obsahem Tab. 3.5 je horizontální analýza hospodářského výsledku za období 2011–2014 v tis. Kč. Rozdíly jsou zachyceny jak v absolutních hodnotách v tis. Kč, tak v procentních hodnotách.

Tab. 3.5 Horizontální analýza HV

	2011	2012	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2013	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl	2014	Absolutní rozdíl	Procentní rozdíl
Provozní VH	11 325	8 767	-2 558	-22,59	10 711	1 944	22,17	11 744	1 033	9,64
Finanční VH	-5 226	-5 123	103	-1,97	-5 060	63	-1,23	-4 989	71	-1,40
VH před zdaněním	6 099	3 644	-2 455	-40,25	5 651	2 007	55,08	6 755	1 104	19,54
Daň z příjmu za běžnou činnost	1 189	466	-723	-60,81	826	360	77,25	1 109	283	34,26
Splatná daň	1 141	379	-762	-66,78	992	613	161,74	1 123	131	13,21
Odložená daň	48	87	39	81,25	-166	-253	-290,80	-14	152	-91,57
VH za účetní období	4 910	3 178	-1 732	-35,27	4 825	1 647	51,83	5 646	821	17,02

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledek hospodaření za rok 2011 před zdaněním činil 6 099 tis. Kč, přičemž zisk z prodejů majetku a materiálu byl 1 482 tis. Kč a zisk z obchodní činnosti byl 4 617 tis. Kč. Daň z příjmů splatná činila 1 141 tis. Kč, daň z příjmů odložená byla 48 tis. Kč. Výsledek hospodaření za účetní období, tj. po zdanění, byl 4 910 011,37 Kč. Představenstvo navrhlo tento hospodářský výsledek rozdělit následovně: 350 tis. Kč bylo přiděleno do sociálního fondu, 200 tis. Kč do fondu členů a funkcionářů a zbylá část, tj. 4 360 011,37 Kč, byla převedena na účet nedělitelného fondu.

Výsledek hospodaření za rok 2012 před zdaněním činil 3 644 tis. Kč, přičemž zisk z prodejů majetku a materiálu činil 1 767 tis. Kč a zisk z obchodní činnosti činil 1 877 tis. Kč. Daň z příjmů splatná činila 379 tis. Kč, daň z příjmů odložená 87 tis. Kč. Výsledek hospodaření za účetní období, tj. po zdanění, byl ve výši 3 177 753,19 Kč. Představenstvo navrhlo tento hospodářský výsledek přidělit do sociálního fondu ve výši 350 tis. Kč, do fondu členů a funkcionářů ve výši 200 tis. Kč. Zbylá část, tj. 2 627 753,19 Kč, byla převedena na účet nedělitelného fondu.

Za rok 2013 činil výsledek hospodaření před zdaněním 5 651 tis. Kč, přičemž zisk z prodejů majetku a materiálu činil 178 tis. Kč a zisk z obchodní činnosti byl 5 473 tis. Kč.

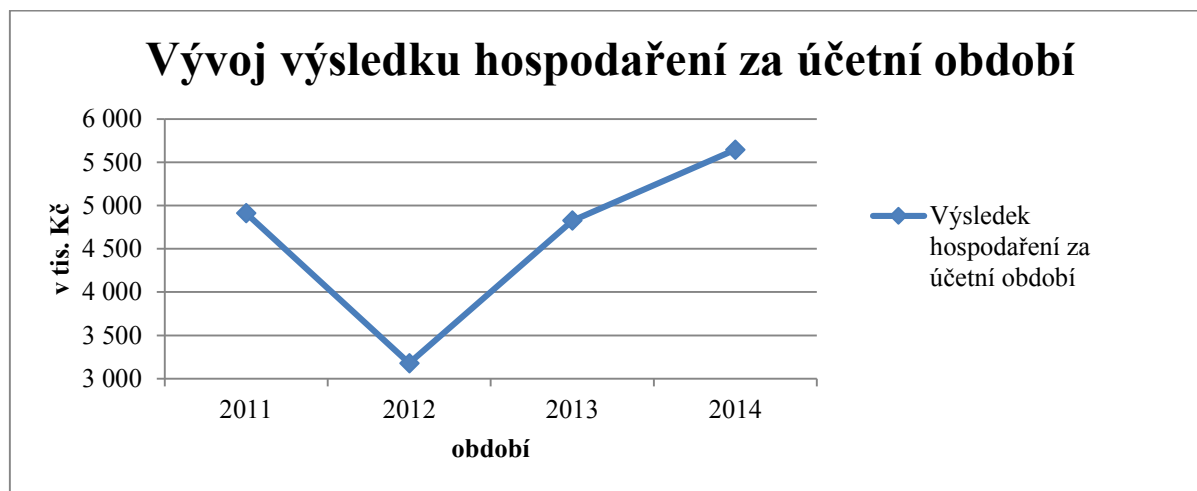
Daň z příjmu splatná byla 992 tis. Kč, daň z příjmu odložená -166 tis. Kč. Výsledek hospodaření

za účetní období, tj. po zdanění byl 4 825 310,37 Kč. Představenstvo navrhlo tento hospodářský výsledek přidělit do sociálního fondu ve výši 350 tis. Kč, do fondu členů a funkcionářů ve výši 100 tis. Kč. Zbýlá část, tj. 4 375 310,37 Kč, byla převedena na účet nedělitelného fondu.

Výsledek hospodaření za rok 2014 před zdaněním činil 6 755 tis. Kč, přičemž zisk z prodeje majetku a materiálu byl 56 tis. Kč a zisk z obchodní činnosti 6 699 tis. Kč. Daň z příjmů splatná byla ve výši 1 123 tis. Kč a daň z příjmu odložená byla -14 tis. Kč. Výsledek hospodaření za účetní období, tj. po zdanění, byl 5 646 073,94 Kč. Představenstvo navrhlo rozdělit hospodářský výsledek po zdanění opět do sociálního fondu ve výši 350 tis. Kč, do fondu členů a funkcionářů ve výši 100 tis. Kč a 5 196 073,94 Kč bylo převedeno do nedělitelného fondu.

Obsahem Obr. 3.5 je horizontální analýza výsledku hospodaření za účetní období v letech 2011–2014 v tis. Kč.

Obr. 3.5 Horizontální analýza – vývoj výsledku hospodaření za účetní období

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že výsledek hospodaření za běžné účetní období má v období 2011/2012 klesající trend. Tento pokles je způsoben řadou faktorů. Od 2. čtvrtletí 2012 začal maloobchodní obrat stagnovat a klesat. Tuzemské hospodářství prožívalo nejdelší recesi ve své historii, ekonomika se v meziročním srovnání propadla o 1,1 %. Česká republika zaznamenala nejvyšší nezaměstnanost v novodobé historii a inflace v roce 2012 dosáhla

nejvyšší

hodnoty

za poslední 4 roky (3,3 %). Jistým objektivním důvodem byl také nárůst nové konkurence: Lidl ve Vítkově, Penny v Kravařích nebo vietnamských večerek v Moravském Berouně i Ostravě-Porubě.

Od roku 2012 výsledek hospodaření za účetní období roste. Ekonomika se pomalu zvedá, ve 4. čtvrtletí 2013 o 1,2 % a náklady značně klesají, především náklady na prodané zboží a osobní náklady.

Procentní rozdíl při srovnání výsledku hospodaření za období 2012/2014 je bezmála 78 %. Hlavní důvody tohoto růstu jsou racionalizace a redukce vstupů (zejména energií a služeb) a zlepšení ekonomiky jednotlivých prodejen.

3.3.2 Vertikální analýza vybraného družstva

Vertikální analýzou zkoumáme strukturu jednotlivých položek výkazů. Výchozí hodnotou, ze které se počítá podíl jednotlivých složek výkazů, jsou hodnoty celkové (aktiva celkem, pasiva celkem, náklady celkem, výnosy celkem).

a) Vertikální analýza rozvahy

V Tab. 3.6 se nachází vertikální analýza aktiv za jednotlivá období. Položka celkových aktiv nám slouží jako základ pro výpočet a představuje 100% podíl, ke kterému jsou dopočítány ostatní položky aktiv.

Tab. 3.6 Vertikální analýza aktiv

	2011	Podíl v %	2012	Podíl v %	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %
Aktiva celkem	544 075	100,00	557 524	100,00	569 023	100,00	575 109	100,00
DM	378 326	69,54	390 524	70,05	385 460	67,74	371 552	64,61
DNM	816	0,15	208	0,04	167	0,03	805	0,14
DHM	377 506	69,38	390 312	70,01	385 242	67,70	370 743	64,46
DFM	4	0,00	4	0,00	51	0,01	4	0,00
Oběžná aktiva	165 448	30,41	165 220	29,63	181 944	31,97	202 603	35,23
Zásoby	108 377	19,92	107 280	19,24	114 610	20,14	107 686	18,72
Krátkodobé pohledávky	20 880	3,84	19 997	3,59	18 150	3,19	15 585	2,71
KFM	36 191	6,65	37 943	6,81	49 184	8,64	79 332	13,79
Časové rozlišení	301	0,06	1780	0,32	1619	0,28	954	0,17
Náklady PO	297	0,05	1768	0,32	1 305	0,23	937	0,16
Příjmy PO	4	0,00	12	0,00	314	0,06	17	0,00

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2011 byla celková aktiva ve výši 544 075 tis. Kč. Podíl dlouhodobého majetku byl ve výši 69,54 %, podíl oběžných aktiv byl 30,41 % a časového rozlišení 0,06 %.

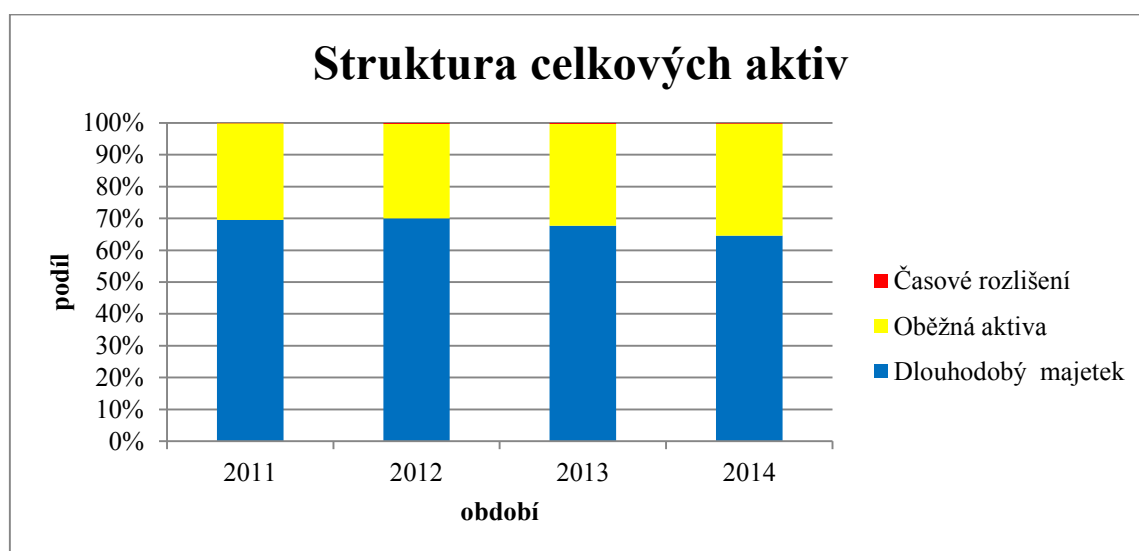
V roce 2012 byla hodnota celkových aktiv 557 524 tis. Kč. Dlouhodobý majetek se podílel na této částce ze 70 %, oběžná aktiva z necelých 30 % a časové rozlišení z 0,32 %.

V roce 2013 činila aktiva 569 023 tis. Kč. Podíl dlouhodobého majetku klesl na necelých 68 %, podíl oběžných aktiv stoupla na bezmála 32 % a podíl časového rozlišení mírně poklesl na 0,28 %.

V roce 2014 byla aktiva ve výši 575 109 tis. Kč, z toho dlouhodobý majetek tvořil 64,61%, oběžná aktiva 35,23 % a časové rozlišení 0,17 %.

Na Obr. 3.6 se nachází struktura celkových aktiv. Pro zjednodušení jsou použity pouze hlavní složky aktiv, a to dlouhodobého majetku, oběžných aktiv a časového rozlišení.

Obr. 3.6 Vertikální analýza – struktura celkových aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

Obsahem Tab. 3.7 je vertikální analýza pasiv. Stejně jako u analýzy aktiv tvoří základ pro výpočet celková aktiva, u analýzy pasiv jsou základem celková pasiva, která mají výchozí hodnotu 100 % a k nim jsou následně propočítány jednotlivé složky v procentech.

Hodnota celkových pasiv byla v roce 2011 celkem 544 075 tis. Kč. Vlastní kapitál se podílel na pasivech z 54,41 %, cizí zdroje ze 45,55 % a časové rozlišení z 0,04 %.

Celková pasiva v roce 2012 byla ve výši 557 524 tis. Kč. Podíl vlastního kapitálu na pasivech činil bezmála 54 %, což značí mírný pokles. Cizí zdroje se podílely na pasivech ze 46,39 %, jejich podíl se zvýšil. Časové rozlišení se téměř nezměnilo, podílelo se z 0,04 %.

V roce 2013 činila pasiva 569 023 tis. Kč. Vlastní kapitál se změnil nepatrně, jeho podíl na pasivech byl 53,33 %. Také cizí zdroje zůstaly téměř stejné, hodnota jejich podílu byla

46,62 %. Podíl časového rozlišení se procentuálně nezměnil.

V roce 2014 byla pasiva ve výši 575 109 tis. Kč, z toho vlastní kapitál činil 53,66 %, cizí zdroje 46,28 %, a podíl časového rozlišení se zvýšil na 0,06 %.

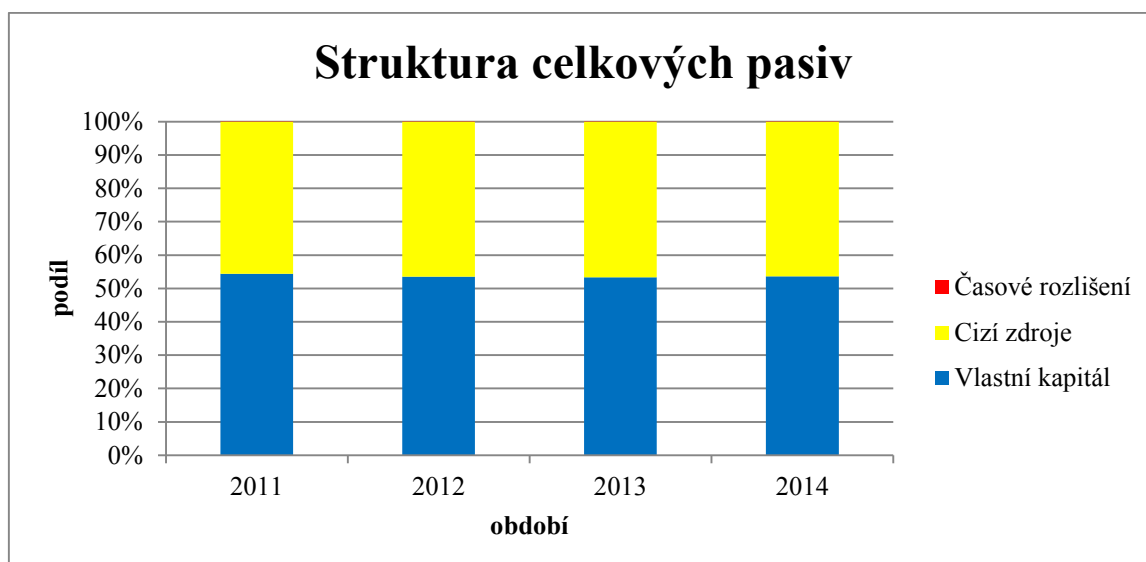
Tab. 3.7 Vertikální analýza pasiv

	2011	Podíl v %	2012	Podíl v %	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %
Pasiva celkem	544 075	100,00	557 524	100,00	569 023	100,00	575 109	100,00
Vlastní kapitál	296 020	54,41	298 697	53,58	303 487	53,33	308 605	53,66
Základní kapitál	4 223	0,78	4 223	0,76	4 223	0,74	4 223	0,73
Kapitálové fondy	40 868	7,51	40 854	7,33	41 335	7,26	41 300	7,18
RF, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	246 019	45,22	250 442	44,92	253 104	44,48	257 436	44,76
VH běžného účetního období	4 910	0,90	3 178	0,57	4 825	0,85	5 646	0,98
Cizí zdroje	247 853	45,55	258 609	46,39	265 302	46,62	266 173	46,28
Dlouhodobé závazky	5 354	0,98	5 440	0,98	5 274	0,93	5 260	0,91
Krátkodobé závazky	242 249	44,52	252 919	45,36	259 678	45,64	260 563	45,31
Bankovní úvěry a výpomoci	250	0,05	250	0,04	350	0,06	350	0,06
Časové rozlišení	202	0,04	218	0,04	234	0,04	331	0,06
Výdaje PO	189	0,03	202	0,04	169	0,03	248	0,04
Výnosy PO	13	0,00	16	0,00	65	0,01	83	0,01

Zdroj: vlastní zpracování

Obsahem Obr. 3.7 je struktura celkových pasiv. Pro zjednodušení jsou použity pouze hlavní složky pasiv, a to vlastní kapitál, cizí zdroje a časové rozlišení.

Obr. 3.7 Vertikální analýza – struktura celkových pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

b) Vertikální analýza VZZ

Obsahem Tab. 3.8 je vertikální analýza výkazu zisku a ztráty v aplikaci na výnosy. Položka výnosů celkem představuje 100% podíl. K celkovým výnosům jsou pak vypočteny jednotlivé výnosové složky pomocí podílu.

Tab. 3.8 Vertikální analýza výnosů

	2011	Podíl v %	2012	Podíl v %	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %
Výnosy celkem	1 056 549	100,00	1 020 670	100,00	983 420	100,00	943 762	100,00
Tržby za prodej zboží	1 003 716	95,00	967 688	94,81	932 273	94,80	894 264	94,76
Výkony	45 573	4,31	46 679	4,57	46 771	4,76	45 846	4,86
Tržby z prodeje DM a materiálu	2 167	0,21	1 895	0,19	306	0,03	158	0,02
Ostatní provozní výnosy	4 805	0,45	4 071	0,40	3 901	0,40	3 318	0,35
Finanční výnosy	288	0,03	337	0,03	169	0,02	176	0,02
Obchodní marže	213 507	20,21	210 719	20,65	213 281	21,69	205 000	21,72
Přidaná hodnota	179 950	17,03	175 411	17,19	176 562	17,95	177 239	18,78

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2011 činily celkové výnosy 1 056 549 tis. Kč. Tržby z prodeje zboží se na výnosech podílely z 95 %. Obchodní marže tvořila 20,21 %, přidaná hodnota 17,03 % a ze 4,31 % částku výnosů tvořily výkony (tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb).

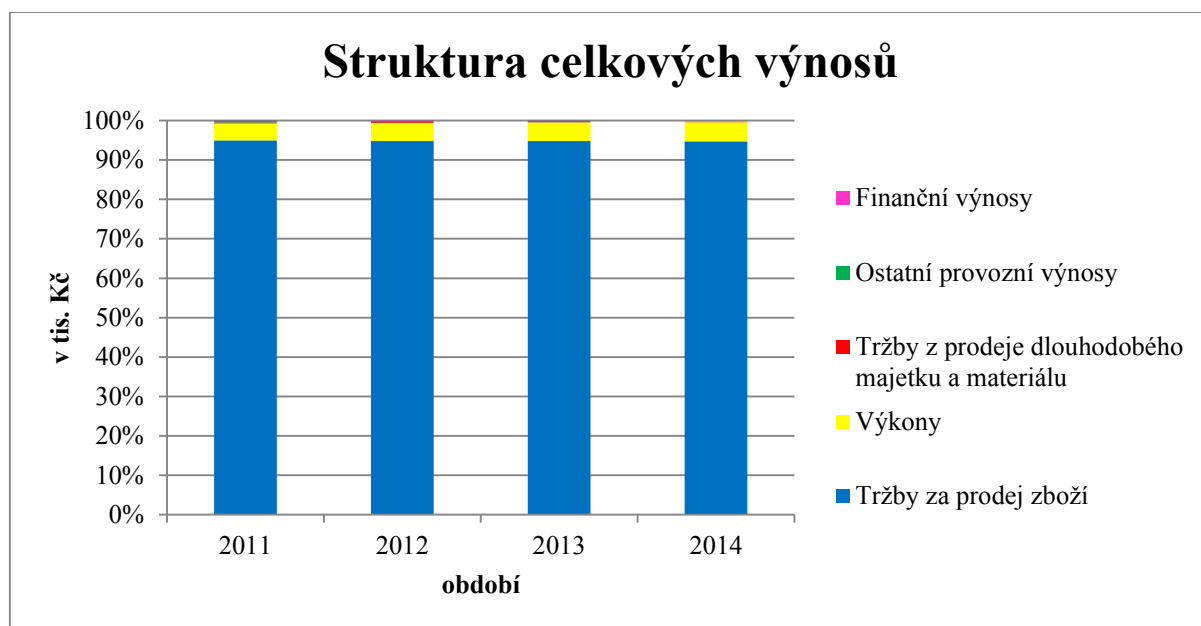
V roce 2012 byla hodnota celkových výnosů 1 020 670 tis. Kč. Tržby z prodeje zboží mírně poklesly oproti roku 2011 a jejich podíl činil 94,81 %. Obchodní marže tvořila 20,65 %, přidaná hodnota 17,19 %. Podíl výkonů meziročně mírně stoupl na 4,57 %.

V roce 2013 činily výnosy 983 420 tis. Kč. Podíl tržeb za prodej zboží nepatrně klesl na 94,80 %. Podíl obchodní marže vzrostl na 21,69 %. Přidaná hodnota se podílela na výnosech z 17,95 % a výkony ze 4,76 %.

V roce 2014 byly výnosy celkem 943 762 tis. Kč. Podíl tržeb za prodej zboží klesl na 94,76 %. Celková obchodní marže klesla, avšak její podíl vzrostl na 21,72 %. Totéž platí o výkonech, které se snížily, ale podíl na celkových výnosech byl vyšší, zvýšil se na 4,86 %. Podíl přidané hodnoty je v roce 2014 18,78 %.

Obsahem Obr. 3.8 je struktura celkových výnosů. Pro zjednodušení jsou použity pouze hlavní složky výnosů.

Obr. 3.8 Vertikální analýza – struktura celkových výnosů

Zdroj: vlastní zpracování

V Tab. 3.9 se nachází vertikální analýza VZZ v aplikaci na náklady. Výchozí hodnotou pro výpočet procentního podílu jsou celkové náklady, které činí 100 %.

Tab. 3.9 Vertikální analýza nákladů

	2011	Podíl v %	2012	Podíl v %	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %
Náklady celkem	1 050 450	100,00	1 017 026	100,00	977 769	100,00	937 007	100,00
Náklady na prodané zboží	790 209	75,23	756 969	74,43	718 992	73,53	689 264	73,56
Výkonová spotřeba	79 130	7,53	81 987	8,06	83 490	8,54	73 607	7,86
Osobní náklady	140 651	13,39	139 191	13,69	134 801	13,79	135 764	14,49
Odpisy majetku	29 310	2,79	28 797	2,83	29 068	2,97	27 756	2,96
ZC prodaného DM a materiálu	685	0,07	128	0,01	128	0,01	102	0,01
Ostatní provozní náklady	4 951	0,47	4 494	0,44	6 061	0,62	5 349	0,57
Nákladové úroky	1 751	0,17	2 117	0,21	1 551	0,16	1 239	0,13
Ostatní finanční náklady	3 763	0,36	3 343	0,33	3 678	0,38	3 926	0,42

Zdroj: vlastní zpracování

Celkové náklady za rok 2011 činily 1 050 450 tis. Kč. Náklady na prodané zboží se podílely ze 75,23 % na celkových nákladech. Druhý největší podíl měly osobní náklady, a to 13,39 %. Výkonová spotřeba se podílela na celkových nákladech ze 7,53 %. Odpisy tvořily 2,79 % podíl.

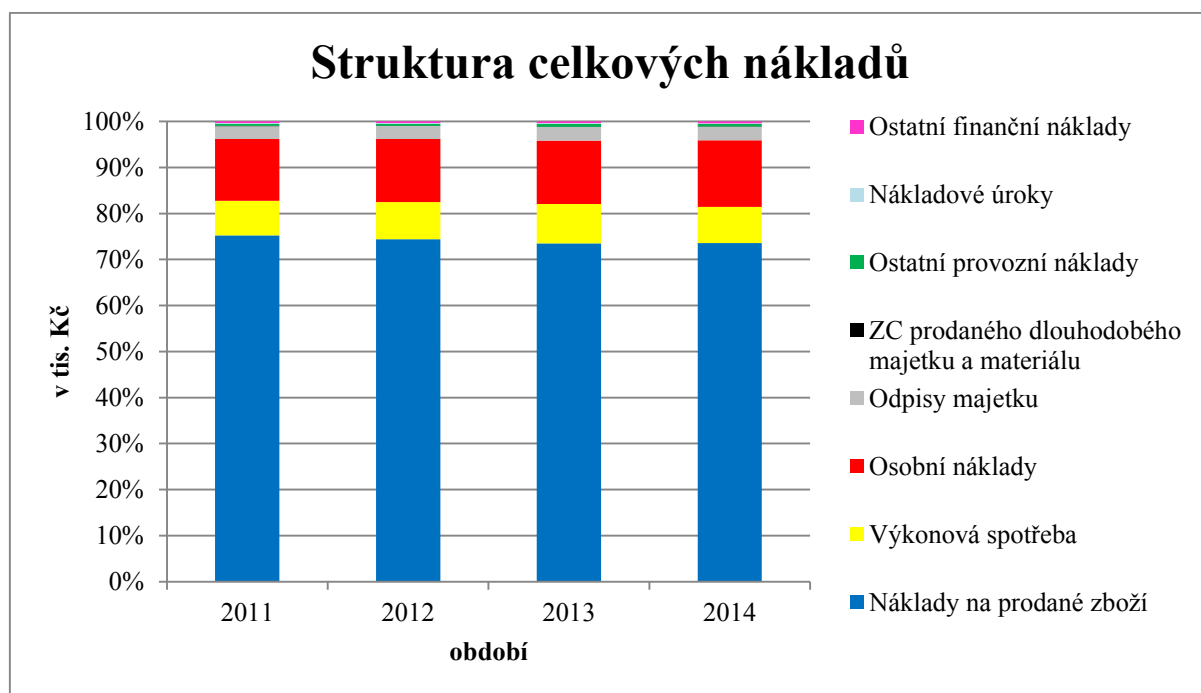
V roce 2012 byla hodnota celkových nákladů 1 017 026 tis. Kč. Ze 74,43 % se na nákladech podílely náklady na prodané zboží (pokles). Výkonová spotřeba tvořila 8,06 % (růst). Osobní náklady 13,69 % (růst) a 2,83 % tvořily odpisy majetku (růst).

V roce 2013 činily náklady 977 769 tis. Kč. Podíl nákladů na prodané zboží nepatrně klesl na 73,53 %. Podíl výkonové spotřeby vzrostl na 8,54 %. Osobní náklady se podílely na nákladech z 13,79 % a odpisy majetku z 2,97 %.

V roce 2014 byly náklady celkem 937 007 tis. Kč. Podíl nákladů na prodané zboží mírně stoupl na 73,56 %, přestože se suma nákladů na prodané zboží snížila. Výkonová spotřeba se podílela na nákladech z necelých 8 %. Podíl osobních nákladů stoupl na 14,49 % a podíl odpisů majetku byl 2,96 %.

Obsahem Obr. 3.9 je struktura celkových nákladů. Pro zjednodušení jsou použity pouze hlavní složky nákladů.

Obr. 3.9 Vertikální analýza – struktura celkových nákladů

Zdroj: vlastní zpracování

3.4 Analýza poměrových ukazatelů

Tato podkapitola je věnována analýze poměrových ukazatelů družstva za období 2011–2014. Pro tuto analýzu budou použity ukazatele rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity.

3.4.1 Ukazatele rentability

V Tab. 3.10 je zpracována rentabilita družstva Tempo. Pro tuto analýzu jsou použity ukazatele rentability aktiv (ROA), vlastního kapitálu (ROE) a rentability tržeb (ROS). Za pomoci těchto ukazatelů je hodnocena ziskovost podniku. Pro družstvo je příznivé, aby výsledné hodnoty byly co nejvyšší.

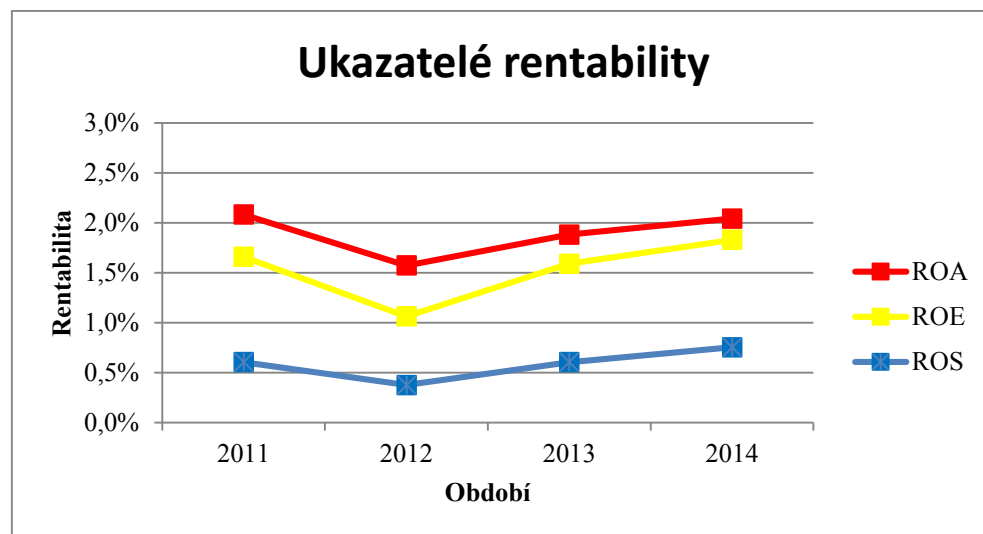
Tab. 3.10 Ukazatelé rentability

	Vzorec	2011	2012	2013	2014
ROA	(2.4)	2,08%	1,57%	1,88%	2,04%
ROE	(2.7)	1,66%	1,06%	1,59%	1,83%
ROS	(2.8)	0,61%	0,38%	0,61%	0,76%

Zdroj: vlastní zpracování

Z Obr. 3.10 je patrné, že v roce 2012 vykazovali všichni ukazatelé klesající trend oproti roku 2011, což pro družstvo nebylo velmi příznivé. Tento pokles byl zapříčiněn především poklesem zisku. Od roku 2012 se rentabilita postupně zvyšovala a v roce 2014 se družstvo dostalo téměř na stejnou úroveň rentability jako v roce 2011.

Obr. 3.10 Ukazatelé rentability – vývoj v letech

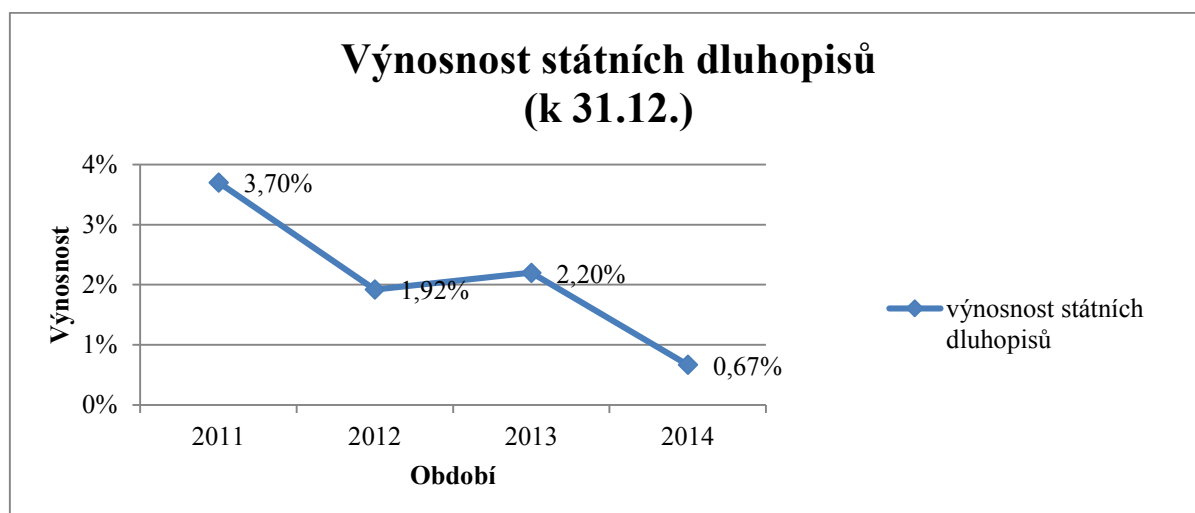
Zdroj: vlastní zpracování

Pokles ukazatele ROE je způsoben zvýšením hodnoty vlastního kapitálu a snížením zisku. Výši tohoto ukazatele je vhodné porovnat s bezrizikovou výnosností (např. výnosností státních dluhopisů). Pro dobře hospodařící družstvo by mělo platit, že ROE by mělo vykazovat vyšší hodnoty než ROA, a to by mělo být větší, než je bezriziková výnosnost. Splnění

či nesplnění tohoto pravidla si ověříme jednoduše pohledem na Obr. 3.10, kde rentabilita vlastního kapitálu družstva je v každém roce nižší než hodnota rentability aktiv. Aby hodnota ROE byla vyšší, muselo by družstvo vykazovat značně vyšší VH za účetní období nebo mít více peněžních prostředků uložených v aktivech.

Na Obr. 3.11 si ověříme platnost „pravidla“ $ROA > \text{bezriziková výnosnost}$. V roce 2011 byla hodnota ROA družstva 2,08 %, výnosnost státních dluhopisů byla 3,70 %. V roce 2012 vykazovala rentabilita aktiv 1,57 %, výnosnost státních dluhopisů byla 1,92 %. Za rok 2013 činila rentabilita aktiv 1,88 %, státní dluhopisy 2,20 %. V posledním roce bylo ROA 2,04 % a výnosnost státních dluhopisů byla 0,67 %. Mimo rok 2014 byla vždy hodnota ROA značně nižší než bezriziková výnosnost. V roce 2014 byla rentabilita aktiv oproti výnosnosti dluhopisů vysoká. Hlavním důvodem byl velký propad výnosnosti státních dluhopisů oproti předešlému roku.

Obr. 3.11 Výnosnost státních dluhopisů

Zdroj: Kurzy CZ¹¹, upraveno autorem

¹¹ Kurzy CZ. Výnos dluhopisu 10R – ČR (Úrokové sazby finančních trhů [%]) - ekonomika ČNB ze dne 31. března 2016 [online]. [cit. 14. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/cnb/ekonomika/vynos-dluhopisu-10r-cr/>

3.4.2 Ukazatele aktivity

V Tab. 3.11 jsou zpracovány ukazatele aktivity družstva Tempo. Pro tuto analýzu jsou použity ukazatele obratu celkových aktiv, doby obratu aktiv, doby obratu zásob, pohledávek a závazků. Ukazatele aktivity vypovídají o relativní vázanosti kapitálu v jednotlivých majetkových složkách.

Tab. 3.11 Ukazatele aktivity

	Vzorec	2011	2012	2013	2014
Obrat celkových aktiv	(2.11)	1,85	1,74	1,64	1,56
Doba obratu aktiv	(2.12)	194,72	207,01	219,66	231,48
Doba obratu zásob	(2.13)	38,79	39,83	44,24	43,34
Doba obratu pohledávek	(2.14)	7,47	7,42	7,01	6,27
Doba obratu závazků	(2.15)	88,62	95,93	102,28	106,99

Zdroj: vlastní zpracování

Pomocí obratu celkových aktiv vypočítáme, jak efektivně a intenzivně jsou využity aktiva družstva. Vyšší hodnota ukazatele znamená efektivnější využití majetku a vyjadřuje, kolikrát se majetek během roku přemění na tržby. Příjemný obrat celkových aktiv je podle literatury nad hodnotou 1. Nejvyššího obratu celkových aktiv dosahovalo družstvo v roce 2011, kdy se aktiva přeměnila na tržby 1,85x. V dalších letech byl obrat celkových aktiv postupně klesající, avšak nikdy neklesl pod doporučenou hodnotu.

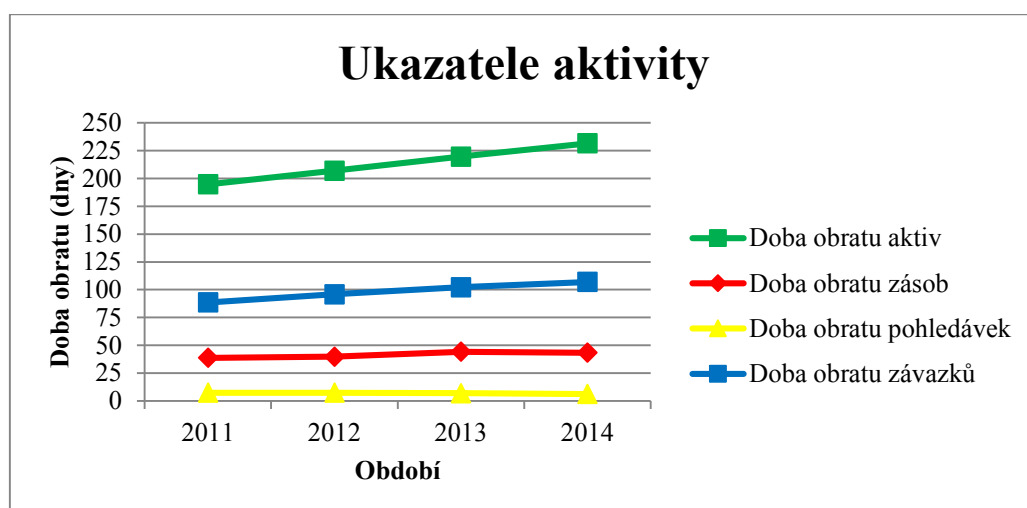
Ukazatele doby obratu značí, jak dlouho trvá, než se daná položka přemění na peníze. Čím kratší je doba obratu, tím lépe. Průměr ukazatele doby obratu aktiv za sledované období je 213 dní. Doba obratu zásob je průměrně 41 dní. Družstvo by mělo usilovat o to, aby doba obratu zásob byla kratší, prodejny by neměly mít velké skladové zásoby. Tento ukazatel je však mírně zkreslený, neboť se nevztahuje pouze na prodejny se smíšeným zbožím, ale také na prodejny s průmyslovým zbožím a stavebniny, kde jsou skladové zásoby vyšší, což je u tohoto typu prodejen absolutně v pořádku. Doba obratu pohledávek značí, za jak dlouho jsou hrazeny odběratelské faktury. Tento ukazatel by měl v čase klesat, což je v tomto případě splněno. Doba obratu závazků naopak vyjadřuje, za jak dlouho jsou hrazeny závazky družstva. Ukazatel doby obratu závazků by měl být v čase konstantní, avšak v případě družstva Tempo doba obratu závazků v čase značně roste. U doby obratu pohledávek

a závazků by mělo platit pravidlo solventnosti¹². Toto pravidlo v případě družstva Tempo platí.

Doba obratu pohledávek je viditelně nižší než doba obratu závazků, tato skutečnost je vyobrazena na Obr. 3.12.

¹² Doba obratu pohledávek < doba obratu závazků.

Obr. 3.12 Ukazatele aktivity

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.3 Ukazatele zadluženosti

V Tab. 3.12 je zpracována analýza zadluženosti družstva v letech 2011–2014.

Tab. 3.12 Ukazatele zadluženosti

	Vzorec	2011	2012	2013	2014
Celková zadluženost (%)	(2.16)	45,55	46,39	46,62	46,28
Běžná zadluženost (%)	(2.17)	44,57	45,41	45,70	45,37
Dlouhodobá zadluženost (%)	(2.18)	0,98	0,98	0,93	0,91
Podíl VK na aktivech (%)	(2.19)	54,41	53,58	53,33	53,66
Zadluženost VK (%)	(2.20)	83,73	86,58	87,42	86,25
Úrokové krytí	(2.21)	6,47	4,14	6,91	9,48
Úrokové zatížení (%)	(2.22)	15,46	24,15%	14,48	10,55
Stupeň krytí stálých aktiv (%)	(2.23)	79,66	77,88	80,10	84,47
Majetkový koeficient	(2.24)	1,84	1,87	1,87	1,86

Zdroj: vlastní zpracování

Celková zadluženost je vypočítána pomocí ukazatele věřitelského rizika – kolik procent majetku je financováno cizím kapitálem. Ve sledovaném období se pohybuje celková zadluženost okolo 46 %, bez větších rozdílů. Družstvo Tempo tedy financuje svá aktiva téměř z poloviny cizím kapitálem. V literatuře se doporučené hodnoty pro financování uvádí v poměru 70 : 30¹³. Důvodem je především fakt, že cizí kapitál je levnější než kapitál vlastní. Podíl vlastního kapitálu na aktivech se pohybuje okolo 54 %.

¹³ Cizí kapitál : vlastní kapitál

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu se pohybuje v rozmezí od 83,73 % do 87,42 %. Optimum se dle literatury pohybuje mezi 80 % až 120 %, družstvo je tedy v optimu. Úrokové krytí je ukazatel, kterým se zjišťuje, kolikrát jsou úroky kryty provozním ziskem. Čím

je ukazatel vyšší, tím je finanční situace družstva lepší. Nejhorší na tom bylo družstvo v roce 2012, kdy byly úroky kryty provozním ziskem 4,14x. Naopak nejlepší krytí úroků zaznamenalo družstvo v roce 2014, kdy byly úroky kryty provozním ziskem 9,48x.

Opakem úrokového krytí je ukazatel úrokového zatížení. Tímto ukazatelem vypočítáme, kolik procent odčerpávají úroky z vytvořeného zisku družstva. Ukazatel by neměl dle literatury překročit 40 %, což družstvo splňuje. Nejnižší je ukazatel v roce 2014 s hodnotou 10,55 %, naopak nejvyšší hodnotu vykazovalo družstvo v roce 2012, kdy úrokové zatížení dosáhlo

24,15 %. Stupeň krytí stálých aktiv je ukazatel, který vyjadřuje, do jaké míry jsou stálá aktiva kryta dlouhodobým kapitálem. Hodnota tohoto ukazatele by měla být 100 %, což by znamenalo, že všechna stálá aktiva jsou kryta dlouhodobým kapitálem (zlaté bilanční pravidlo). Družstvo vykazuje hodnoty tohoto ukazatele nižší, než je doporučeno, to znamená, že dochází k podkapitalizaci a část stálých aktiv je kryta krátkodobým kapitálem, což je neefektivní. Majetkový koeficient neboli finanční páka je ukazatel, kterým vypočítáme, kolik korun celkových aktiv připadá na jednu korunu vlastního kapitálu. Tento koeficient se pohybuje mezi hodnotami 1,84 až 1,87. Doporučená hodnota koeficientu je 2, tzn. 50 % zadluženost. Pokud

je koeficient menší než 2, což je tento případ, je v družstvu více VK než CK. Pokud by byla hodnota nižší než 2, tak v družstvu více CK než VK.

3.4.4 Ukazatele likvidity

V Tab. 3.13 jsou vyhodnoceny ukazatele likvidity okamžité, pohotové a běžné, dále pak čistý pracovní kapitál.

Tab. 3.13 Ukazatele likvidity

	Doporučené hodnoty	Vzorec	2011	2012	2013	2014
Likvidita okamžitá	0,6 - 1,1	(2.25)	0,15	0,15	0,19	0,30
Likvidita pohotová	1 - 1,5	(2.26)	0,24	0,23	0,26	0,36
Likvidita běžná	1,5 - 2,5	(2.27)	0,68	0,65	0,70	0,78
ČPK	nízké kladné číslo	OA-kr. dluhy	-77 051	-87 949	-78 084	-58 310

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že žádná z likvidit nedosahuje doporučených hodnot, což znamená, že družstvo má problémy s úhradou svých závazků, které mohou vést k bankrotu družstva. Tuto skutečnost potvrzuje také ukazatel čistého pracovního kapitálu, který ve všech letech vykazuje zápornou hodnotu. Pomocí ČPK vypočítáme, kolik provozních prostředků nám zůstane, když zaplatíme všechny krátkodobé závazky. V našem případě je ČPK v minusových hodnotách, což znamená, že družstvo nemá dostupné prostředky na úhradu svých závazků. Pro financování dlouhodobého majetku využívá také krátkodobé zdroje a je silně podkapitalizované.

4 Vyhodnocení finanční analýzy vybraného družstva a návrhy na zlepšení

Finanční analýza družstva TEMPO se sídlem v Opavě byla provedena za období 2011–2014. Zdrojem informací pro tuto finanční analýzu byly výroční zprávy družstva, které jsou veřejnosti volně k dispozici.

Analýza absolutních dat byla provedena za pomoci horizontální a vertikální analýzy v aplikaci na vybrané výkazy (rozvaha, VZZ). Dále byla provedena analýza poměrových ukazatelů – rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity.

Z analýzy absolutních dat je patrné, že aktiva měla ve sledovaném období rostoucí tendenci. Největší podíl na aktivech měl dlouhodobý majetek, přesněji dlouhodobý hmotný majetek, který se ve sledovaném období pohyboval mezi 60 % až 70 %. Významný podíl na aktivech družstva měl také oběžný majetek, konkrétně zásoby, jejichž podíl se pohyboval každoročně okolo 20 %. V družstvu je více majetku dlouhodobého než krátkodobého, což je výhodnější, neboť majetek dlouhodobý je výnosnější než krátkodobý. Pasiva družstva dosahovala ve sledovaném období stejných hodnot jako aktiva, měla rovněž rostoucí tendenci. Vlastní kapitál se každoročně pohyboval okolo 54 %. Cizí kapitál se podílel na celkových pasivech každoročně přibližně ze 46 %, z většiny byl tvořen krátkodobými závazky. Výsledek hospodaření byl ve sledovaném období vždy kladný, avšak v roce 2012 byl zaznamenán značný pokles HV oproti roku 2011. Tento pokles mohl být zčásti zapříčiněn zvýšením snížené sazby DPH z 10 % v r. 2011 na 14 % v r. 2012. Dalším faktorem je také příchod nové konkurence

na trh. V následujících letech se pak výsledek hospodaření postupně zvyšoval a v roce 2014 se jeho hodnota dostala mírně nad hodnotu vykazovanou v roce 2011. V letech 2013 a 2014 také došlo ke zvýšení snížené sazby DPH, a to o 1 %, tedy ze 14 % na 15 %. Výnosy ve sledovaném období měly po celou dobu klesající charakter. V každém roce se na výnosech nejvíce podílely tržby za prodej zboží z 95 %. Klesající trend zaznamenáváme také u nákladů družstva, kde největší podíl má položka nákladů na prodané zboží, průměrně 74 %.

Analýza rentability družstva je aplikována na rentabilitu aktiv, vlastního kapitálu a rentabilitu tržeb. Rentabilita aktiv dosahuje hodnot v intervalu 1,57 % až 2,08 %. Rentabilita VK se pohybuje v rozmezí 1,06 % až 1,83 % a rentabilita tržeb v rozmezí 0,38 % až 0,76 %. Všechny hodnoty rentability dosahují kladných hodnot, což je velmi příznivé, nicméně

by družstvo mělo usilovat o to, aby hodnoty byly co nejvyšší, neboť rentabilita je odrazem úspěšnosti družstva.

Analýza aktivity zahrnuje obrat celkových aktiv, dobu obratu aktiv, dobu obratu zásob, pohledávek a závazků. Obrat celkových aktiv v každém roce dosahuje hodnoty nad 1,5, což je pozitivní. Doba obratu aktiv fluktuuje přibližně okolo 200 dní ve sledovaném období. Doba obratu zásob je průměrně 41 dní. Doba obratu zásob je počítána jak za maloobchodní, tak velkoobchodní činnost. Družstvo by mělo usilovat o to, aby prodejny s potravinami neměly příliš velké skladové zásoby. Mělo by být objednáváno pouze tolik zboží, kolik se skutečně prodá, neboť zboží, které se neprodá, zastarává a ztrácí svou hodnotu. Takové zboží pak musí být odepsáno do nákladů družstva. Také v letních měsících, převážně v neklimatizovaných prodejnách, vznikají vyšší náklady, jelikož u zboží dochází k větší kazivosti. Tento problém by mohl být řešen instalováním klimatizace do všech prodejen s potravinovým zbožím. Řešením, které by snížilo dobu obratu zásob, by mohlo být zavedení týdenní akční nabídky. Nyní má družstvo měsíční nabídku, která není pro zákazníka tak atraktivní, jako nabídka týdenní, neboť trvá příliš dlouhou dobu. Týdenní akce by mohla vést k větší chuti utrácet a doba obratu zásob by se tak snížila. Téměř všechny konkurenční markety již používají týdenní letákové akce. Dalším možným řešením by mohla být možnost objednávek menších skupinových balení vybraných druhů výrobků, neboť velká balení se v malých prodejnách prodávají za velmi dlouhé období, případně se neprodají vůbec, a může se stát, že se sklady zásob přeplní. Doba obratu pohledávek je velice nízká, pohybuje se okolo jednoho týdne. Doba obratu závazků je ve sledovaném období 88 až 107 dnů. Dobu obratu závazků by družstvo mělo značně snížit, a to alespoň na polovinu, jelikož příliš dlouhá doba obratu závazků nepůsobí pro obchodní partnery důvěryhodně.

Družstvo financuje svá aktiva téměř z poloviny cizím kapitálem a z větší poloviny kapitálem vlastním. VK je dražší než CK, tudíž je doporučeno financovat aktiva z větší části kapitálem cizím, což družstvo nesplňuje, lze tedy doporučit, aby družstvo více financovalo svá aktiva z cizích zdrojů. Stupeň krytí stálých aktiv se pohybuje okolo 80 %, nicméně hodnota tohoto ukazatele by měla být 100 %, což by znamenalo, že všechna dlouhodobá aktiva jsou kryta dlouhodobými zdroji. V případě družstva Tempo dochází k podkapitalizaci, neboť část dlouhodobých aktiv je kryta krátkodobými zdroji. Lze tedy doporučit, aby družstvo získalo dlouhodobý úvěr na financování svých dlouhodobých aktiv.

Analýza likvidity nedopadla pro družstvo lichotivě, neboť ani jedna z likvidit nedosahuje doporučených hodnot. Tato skutečnost znamená, že družstvo není likvidní, má

problémy s úhradou svých závazků. Družstvo má příliš mnoho krátkodobých závazků, mělo by se ale zaměřit více na závazky dlouhodobé, což plyne již z analýzy zadluženosti.

Velkým problémem pro družstvo je nárůst konkurence jak ve městech, tak na vesnicích. Lidé také začínají využívat internetové obchody s potravinami, které v současné uspěchané době šetří čas a nákup je značně pohodlnější. Je jen otázkou času, kdy se tento trend více rozšíří. V minulosti, kdy nebyla téměř žádná konkurence, družstvo prosperovalo mnohem lépe, prodejny byly převážně umístěny na vesnicích či v malých městech a lidé zde nakupovali takřka denně.

Výsledky družstva za rok 2011 lze hodnotit jako naplněné. Hospodaření bylo ziskové, družstvo výrazně investovalo do modernizace prodejen, narostl vlastní kapitál a snížila

se zadluženost. K zefektivnění činnosti provozu došlo ke změnám v síti prodejen – dvě prodejny byly sloučeny, tři malé dlouhodobě nerentabilní prodejny uzavřeny, naopak síť byla posílena

o novou prodejnu TUTY v pronajatých prostorách v Hranicích. Ke konci roku tak družstvo provozovalo 95 prodejen a jejich stav se oproti stavu k 1. 1. 2011 snížil o čtyři, viz výroční zpráva družstva za rok 2011.

Výsledky za rok 2012 jsou pouze částečně naplněné. I přes pokles maloobchodního obrátu byl naplněn záměr zisku. Při mírném nárůstu zadluženosti se výrazně investovalo do pořízení nových prodejen i do modernizace stávajících a narostl vlastní kapitál. Ke konci roku družstvo provozovalo 98 prodejen a jejich stav se oproti stavu k 1. 1. 2012 s uzavřením dvou a otevřením pěti nových celkově zvýšil o tři, viz VZ za rok 2012.

Za rok 2013 byly výsledky naplněny opět pouze z části. Maloobchodní obrát opět klesl, záměr zisku byl naplněn. Při mírném nárůstu zadluženosti družstvo investovalo do modernizací prodejen, VK se zvýšil. Ke konci roku bylo v provozu 96 prodejen, jelikož byly uzavřeny dvě vysoce ztrátové prodejny, viz VZ za rok 2013.

Za rok 2014 nebyl rozpočtovaný maloobchodní obrát naplněn, oproti roku 2013 se snížil o 18 mil. Kč. Hospodářský výsledek se zejména díky mimořádným úsporám energií podařilo naplnit. Vlastní kapitál se opět zvýšil. Ke konci roku bylo v provozu 95 prodejen, jelikož byla v říjnu uzavřena vysoce ztrátová prodejna ve Vítkově, viz VZ za rok 2014.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit finanční situaci družstva Tempo se sídlem v Opavě v období 2011–2014 pomocí vybraných metod a na základě provedené analýzy poskytnout družstvu návrhy na zlepšení finanční situace. Cíle práce bylo dosaženo.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě hlavní části, teoretickou a praktickou. Obsahem první části práce je podstata a význam finanční analýzy, charakteristika uživatelů finanční analýzy, vymezení zdrojů pro zpracování analýzy a metodické nástroje analýzy. V druhé části se nachází charakteristika vybraného družstva, horizontální a vertikální analýza vybraných výkazů včetně grafického zobrazení a analýza poměrových ukazatelů – rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity. Vyhodnocení výsledků finanční analýzy a návrhy na zlepšení se nachází v závěru teoretické části, v kapitole čtvrté.

Po vyhodnocení finanční analýzy lze družstvu doporučit, aby se snažilo z části nahradit krátkodobý cizí kapitál kapitálem dlouhodobým, dále aby snížilo dobu obratu zásob a dobu obratu závazků a také aby se více zaměřilo na konkurenční boj.

Údaje pro zpracování finanční analýzy byly čerpány z výročních zpráv. V přílohách této práce se nachází stanovy družstva Tempo, současná organizační struktura a výkazy (rozvaha, VZZ) za období 2011–2014.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

1. DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 2. rozšířené vyd. Praha: Ekopress, 2008. 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6.
2. KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. Vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 146 stran. ISBN 978-80-7179-713-5.
3. POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní společnosti a družstva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 414 s. ISBN 978-80-7400-475-9.
4. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 2. aktualiz. vyd. Grada Publishing, 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
5. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 4. rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 144 s. ISBN 978-80-247-3916-8.
6. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2. aktualiz. vyd. Brno: Computers Press, 2011. 160 s. ISBN 978-80-251-3386-6.
7. SYNEK, Miloslav a kol. *Podniková ekonomika*. 4. přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 475 s. ISBN 80-7179-892-4.

Elektronické dokumenty a ostatní

1. Kurzy CZ. *Výnos dluhopisu 10R – ČR (Úrokové sazby finančních trhů [%]) - ekonomika ČNB ze dne 31. března 2016* [online]. [cit. 14. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/cnb/ekonomika/vynos-dluhopisu-10r-cr/>.
2. Tempo, obchodní družstvo Opava. *O družstvu - historie*. [online] 2011. [cit. 22. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.odtempo.cz/O_druzstvu_-_Historie.htm.
3. Účetní kavárna. *Využití účetních dat ve finanční praxi aneb základní metody finanční analýzy 2. část ze dne 1. července 2008* [online]. [cit. 6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d3795v5144-vyuziti-ucetnich-dat-ve-financni-praxi-aneb-zakladni-metody-financi/>.
4. Veřejný rejstřík a Sbírka listin. *Sbírka listin TEMPO, obchodní družstvo*. [online] 2015. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=428090>.
5. Zákon č. 90/2012 ze dne 25. ledna 2012, o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). *Zákon o obchodních korporacích 2014: rejstřík*. Ostrava: Sagit, 2013. ISBN 978-80-7208-921-5.

Seznam zkratk

CF	cash flow
CK	cizí kapitál
ČPK	čistý pracovní kapitál
ČPM	čistý peněžní majetek
ČPP	čisté pohotové peněžní prostředky
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
EAT	čistý zisk po zdanění
EBIT	zisk před zdaněním a úroky
EBT	zisk před zdaněním
HV	hospodářský výsledek
KFM	krátkodobý finanční majetek
kr.	krátkodobý
PMOS	ukazatel ziskové marže
PO	příští období
RF	rezervní fond
ROA	rentabilita aktiv
ROC	rentabilita nákladů
ROCE	rentabilita dlouhodobých zdrojů
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
VK	vlastní kapitál
VZ	výroční zpráva
VZZ	výkaz zisku a ztráty
ZC	zůstatková cena

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona; - bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016.

.....
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Stanovy družstva

Příloha č. 2 – Organizační struktura družstva k 31. 12. 2015

Příloha č. 3 – Rozvaha k 31. 12. 2011

Příloha č. 4 – Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2011

Příloha č. 5 – Rozvaha k 31. 12. 2012

Příloha č. 6 – Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2012

Příloha č. 7 – Rozvaha k 31. 12. 2013

Příloha č. 8 – Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2013

Příloha č. 9 – Rozvaha k 31. 12. 2014

Příloha č. 10 – Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2014